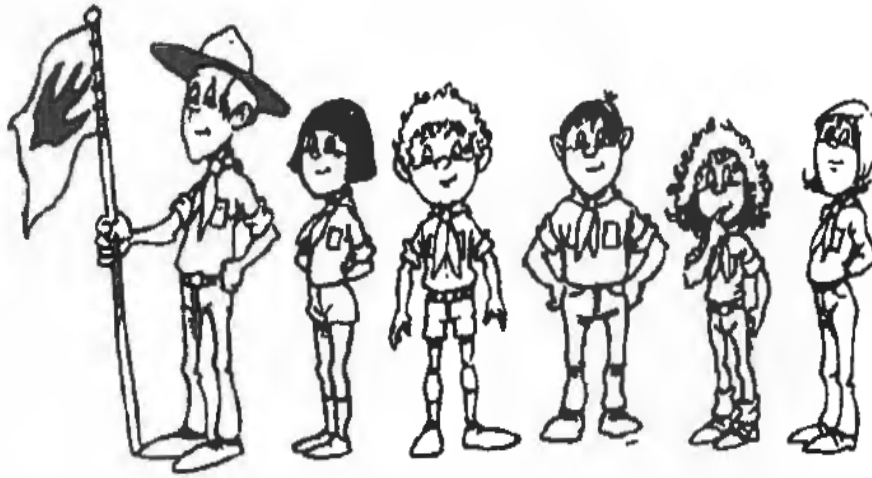

Lejrarkitekt

leder håndbog

Udgave 1, 2023

Der er "lånt" tekst og billeder fra:

<https://dds.dk/artikel/guide-vaelg-det-rigtige-telt>

Hej Mini, 2000

Hej spejder, 1993

Den lille spejderbog, 1940

Spejderlex, 1998

Impuls, Lejretablering 0,2, marts 1975

Brandsikkerhed i teltlejre, 2004

Samlet af Don Juul Madsen

Hej leder!

Velkommen til.

Du og dine med ledere har valgt, at I skal bruge nogle møder på mærket "Lejrarkitekt".

Det er vigtigt at dine spejder selv kan planlægge og opbygge en lejrplads, som en patrulje, en gren eller som en gruppe. Der er igennem de sidste mange år kommet et større fokus på sikkerheden, i og omkring spejdernes lejrpladser. Du skal som ledere være opmærksom på brandsikkerhed og sikkerhed ved at arbejde i højden (når der bygges med rafter)

Du vil i dette hæfte få nogle små fif, som du kan bruge når du sammen med de andre ledere skal planlægge jeres næste spejderlejr. Opbygningen af dette hæfte er lavet så den følger de samme afsnit som spejderne har i deres håndbog.

Husk at dette, og de andre, hæfter ikke er en facitliste over hvordan du skal udføre dit spejderarbejde. Du skal se hæfterne som en kilde til inspiration, og som et opslagsværk, hvis der er en oplysning som du går og mangler.

Indholdsfortegnelse:

Indhold

Formålet med denne håndbog og "Lejrarkitekt" mærket:	5
Emner:	6
Planlægning af en spejderlejr:	7
Spejdernes personlig udstyr til en weekendtur:	16
Patruljeudstyr til en weekendtur:	17
Madvare til Weekendtur:	18
Udstyr og vægt	20
Opgave weekendtur- personlige ting:	20
Opgave weekendtur- patrulje udstyr:	22
Opgave weekendtur- mad:	23
På ugelejr: Hvad skal vi have med af udstyr	25
Personligt udstyr	26
Tøj:	26
Udstyr:	26
Til patruljekassen	28
Opgave: patruljekassen.	30
Andre små opgaver som du kan lave med spejderne:	31
Om telte:	32
Det traditionelle spejdertelt	32
Tunneltelt	33
Lavvu	33
Om kondens i telte	34
Sådan slås et patruljetelt op.	36
Sådan pakkes teltet sammen.	38
Opbygger en lejreplads:	41
Nødvendige ting som altid bør være på en lejreplads:	44
Ting som er gode at have:	45
Hvad skal spejderne så bygge?	47
Hvordan lære spejderne at bygge alle disse ting?	47
Inden man bygger:	48
Lad spejderne diskutere, hvad svaret på de forskellige spørgsmål er.	48
Mål på tegningen til mål på lejrepladsen:	52
Lejrepladsmodellen:	54
Elementer i lejreetablering:	57

Om køkkenbordet.	57
Om spisebord.	59
Om huggeplads.....	60
Om bålplads:.....	61
Om spildevandshul:	63
Om affaldsstativ:	64
Om område til telt/telte:.....	65
Om overdækning til køkken- og spisebord:	66
Om opvaskebord:	67
Om indhegning omkring lejrepladsen:	68
Om gammelmandsild:	69
Om rygsæk og sko holder:.....	69
Om brændeskjul:	70
Om indgangsportal/tårn:.....	71
Om raftesofaer til bålet:.....	72
Om overdækket bålplads:	73
Om vaskeplads:	73
Egne noter:	75

Formålet med denne håndbog og "Lejrarkitekt" mærket:

Formålet med denne lederhåndbog er at dig en mulighed for at kunne dine spejder muligheden for helt, eller delvis, selv at kunne planlægge opbygning af en lejrplads med alle de ting som der bør være på en lejrplads.

Spejderne vil når de/du har gennemgået de forskellige afsnit i have en ide om hvordan de skal planlægge til en weekendtur, pakker udstyr til en sommerlejr og ved hvordan de bygger de mest normale ting på en patruljelejrplads.

Da traditioner, og måder, at være på lejre er meget forskelligt fra gruppe til gruppe, så er der i spejdernes håndbog taget udgangspunkt i en "traditionel" sommerlejr. Du skal som ledere være opmærksom på, at du skal ændre i de oplysninger som du giver dine spejder hvis I f.eks. tager meget på kanotur i stedet for en "traditionel" sommerlejr.

Jeg håber, at Du vil få glæde af dette hæfte.

**Jo mere som dine spejder selv kan stå
for, jo mindre arbejde skal du lave 😊**

Husk at spejder lærer ved at gøre

Emner:

Du vil i dette hæfte stifte bekendtskab med:

- Planlægning af en spejderlejr
- Hvad skal spejderne have med af udstyr
- Hvad patruljekassen skal indeholde.
- Telte.
- Opbygning af en lejrplads.
- Om de forskellige elementer.

Planlægning af en spejderlejr:

Du skal bør sammen med de øvrige ledere i gruppen lave et årshjul, hvor I skrive de forskellige tur og lejre ind i. På den måde er det nemt at overskue hvornår de forskellige grene skal afsted på tur, samt at I sikrer at der ikke er to grene som skal bruge det samme udstyr (telte).

Inden I giver spejderne frit slag på at planlægge turer, så bør I også lave et årshjul til spejderne, hvor spejderløb, gruppeweekend, divisionsarrangementer er sat ind. På den måde kan spejderne få et overblik over hvilke weekender som der ledig til at kunne tage på tur i.

Hvis I, i gruppen, har nogle traditioner, når I er på tur, så er det vigtigt at spejderne lærer om dem, herunder hvor de stammer fra. Traditioner er vigtige, fordi de giver et fast holdepunkt, og noget som de ældre spejder kan give videre til de nye i patruljen. Har I ikke nogle faste traditioner i Gruppen, så lav nogle. Det behøver ikke at være det helt vilde. Det kan være en særlige måde som jeres køkkenbord skal laves på, en særlige madret eller en særlig lejrebålsunderholdning.

Nå men, tilbage til emnet...

Giv plads til at dine spejder kan få lov til at fejle. Giv dem muligheden og redskaberne for at kunne planlægge og "gøre det rigtige", men lad dem selv opleve hvad der sker, hvis de ikke får planlagt lejren rigtigt.

Det går ikke noget at spejderne er nød til at flytte deres spisebord, fordi de har bygget det for tæt på bålpladsen.

Spejderne har fået en række spørgsmål som de bør svare på i forbindelse med deres planlægning af deres tur.

- Hvem skal med?
- Type af tur?
- Hvor skal I hen?
- Hvad skal I se/opleve imens I er på tur?
- Hvordan skal I komme frem til det sted hvor spejderlejren skal foregå? (gå, cykle, bus, tog?)
- Hvilke telte skal I have med?
- Hvad skal I have af spise?
- Hvad skal I have med af udstyr?

- Hvordan får I jeres udstyr hen til spejderlejren.
- Har I husket førstehjælpskasse og jeres sundhedskort?
- Skal I selv købe ind til spejderlejren eller er det jeres leder som skal stå for den del af opgave?
- Hvad skal jeres lejrplads indeholde? (hvad skal I bygge)

Det er din opgave at hjælpe spejderne med at besvare de forskellige spørgsmål.
Du kan hjælpe dine spejder ved at komme med underspørgsmål.

Hvem skal med?

Hvem skal turen være for, skal turen kun være for patruljen, for grenen eller for hele gruppen?

Type af tur?

Vil de på vandretur, fjeldtur, cykeltur, kærretur, togtur, kanotur, glamping osv. Giv ikke spejderne nogen muligheder som det ikke er muligt at opfylde i gruppe. Hvis I ikke har muligheden for at tage på kanotur, så er der ingen grund til at spejderne får dette som en mulighed.

Hvor skal I hen?

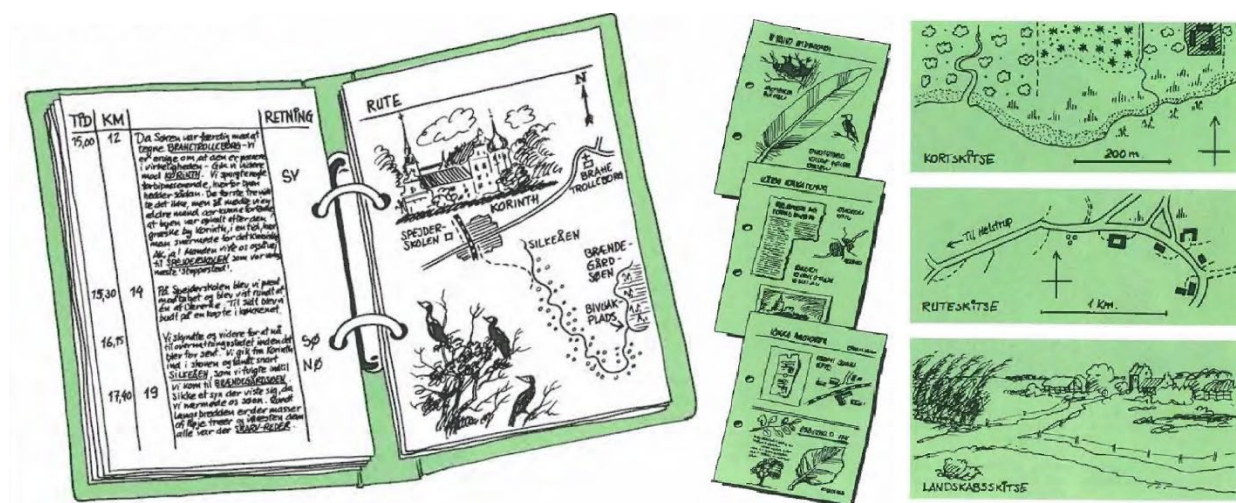
Spejdernes valg af type af tur, er også med til at bestemme hvor de skal hen. En kanotur, er bedst på søer og vandløb, hvor en togtur kræver, at der er en jernbane i nærhed af det sted, som spejderne gerne vil hen. Kig også på hvilke faciliteter der er i nærheden af det sted som spejderne gerne vil hen til. Du har muligheden som ledere at udvælge nogle egnet steder, som spejderne så kan

vælge i mellem. Når spejderne er blevet mere erfaren med at planlægge turer, så kan du give dem fri rammer til selv at vælge hvor de vil hen.

Hvad skal I se/opleve imens I er på tur?

Det er ikke kun det at komme frem til overnatningsstedet som er målet for at tage på en tur. Man skal opleve noget imens man rejser. Når dine spejder har fastlagt hvorfra turen skal starte, og hvor de skal overnatte/slutte, så skal de, med din hjælp, undersøge om der er nogle særlige bygninger, kunstværker, historiske elementer som de kan besøge undervejs.

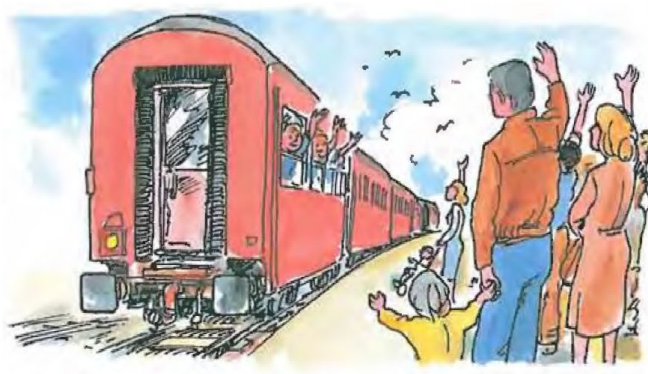
I gamle dage (før 2000) var der en tradition, at når som spejder var på tur, så lavede patruljerne en hike-rapport.

Altså hvilken rute tog spejderne, hvad så de undervejs, svaret på evt. opgaver som de havde fået (f.eks. tegn Mårum kirke). På den måde kobles hikken og oplevelserne sammen. Spejderne får med hike-rapporten en fælles historie, som kan bruges til at skabe traditioner, historie, og sammenhold i patruljen.

Hvordan skal I komme frem til det sted hvor spejderlejren skal foregå? (overnatningsstedet)

Alt efter hvad formålet med turen er (rejsen eller målet), så skal spejderne diskutere hvordan de skal komme frem til deres overnatningssted. Her er det vigtigt at du som leder har overblikket. Det som du skal tænke over er: det overordnede formål med turen. Hvis formålet med at spejderne skal på tur, at de skal ud og øve sig i at bygge med rafter, så hjælper det ikke at de bruger alt tiden på at komme frem til det sted hvor de skal bygge og overnatte. Spejderne skal derfor guides til at vælge transportmidler som hurtig vil bringe dem frem. Er formålet med turen at de skal være på hike (altså rejsen frem for målet), så skal spejderne guides til at vælge en transportform som giver dem muligheden for at opleve naturen og landskabet.

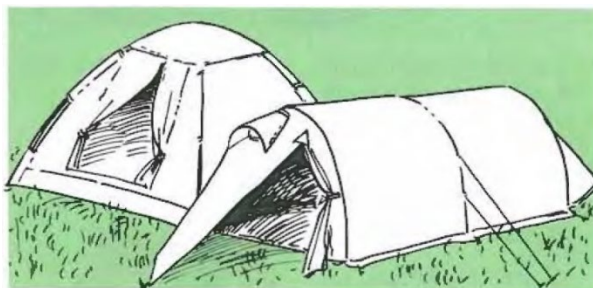
Hvilke telte skal I have med?

Telte skal udvælges alt efter hvilken tur som spejderne skal på, hvis de overhovedet skal have et telt med.

Skal man på vandretur eller kanotur så er de traditionelle patruljetelte ikke særlige egnede, da patruljetelte er meget tunge at slæbe rundt på.

Skal de på vandretur eller er det begrænset hvor meget udstyr som spejderne kan slæbe med sig så er fjeldteltet et godt valg.

Hvis det er spejdernes og din plan at spejderne skal sove i bivuak eller i shelter, så er der ingen grund til at slæbe et telt med.

Hvad skal I have af spise?

Spejderne skal tænke over hvad som de godt kunne tænke sig at spise, da det har en indflydelse på hvilket og hvor meget udstyr som de skal have med på turen. Her kan du hjælpe dem med at finde nogle gode retter som de kan lave ud fra nogle af de spejderkokebøger som er blevet lavet. Spejder kan have svært ved at vælge selv (det har de ikke lært) så til en start kan det være en fordel at de kun får lov til at vælge i mellem retter som du har udvalgt. Vælg retter ud fra om de skal laves over bål, på spritkomfur, eller...

Hvad skal I have med af udstyr?

Spejderne skal tænke over hvad og hvor meget udstyr som de skal have med. Der er ingen grund til at slæbe for meget med som spejderne ikke får brug for, men det er også trist at stå uden en dåseåbner hvis man skal bruge den.

Det er meget sundt for spejderne at lære at planlægge hvad som er nødvendigt at tage med, start f.eks. med at lade dem finde ud af hvad som de skal have med at køkkenudstyr (kniv, skål, rivejern m.m.) ud fra den madplan som de har lagt. Er det noget som de har glemt eller er der noget som de ikke skal bruge. Prøv at lave en af retterne i hytte til et møde, og lade dem opleve om det har fået "pakket" det rigtige udstyr.

Hvordan får I jeres udstyr hen til spejderlejren?

Har spejderne tænkt over hvordan de skal få deres personligt udstyr, fællesudstyr og telte frem til det sted hvor de skal overnatte. Skal spejderne selv bære det hele, skal det blive kørt, eller er det "kun" fællesudstyret som skal blive transporteret for spejderne. Hvad har I tradition for i gruppen for hvad I hjælper spejderne med. Hvis f.eks. spejderne skal på kanotur, så kan det være en stor fordel at spejderne kun har en dagstur rygsæk, så de ikke mister alt, hvis kanoen vælter rundt (eller at alt bliver vådt).

Har I husket førstehjælpkasse og jeres sundhedskort?

Det er vigtigt at spejderne husker at få deres sundhedskort med. Det gør det meget lettere at få hjælp på skadestuen hvis spejderen har deres sundhedskort med.

Skal I selv købe ind til spejderlejren, eller er det jeres leder som skal stå for den del af opgave?

Når spejderne har besluttet sig for, hvilke madretter som de skal lave og spise når de er på tur, så skal du, sammen med spejderne, beslutte om spejderne selv skal stå for indkøbene eller om dette er noget so, du skal give dem en hånd med.

Hvad skal jeres lejrplads indeholde? (hvad skal I bygge, hvis I skal bygge noget)

Hvis dine spejder skal på tur for at opbygge en tradition lejrplads, så er det en god ide at bede spejderne om at planlægge hvilke lejre elementer som de skal opbygge. Der er et afsnit om dette senere i hæftet.

Når spejderne har haft muligheden for at tænke over spørgsmålene, så er det vigtigt at spejderne får simple valgmuligheder. F.eks. at du giver dem valgmuligheden for en tur i telt eller en tur i shelter. Børn (herunder spejder) er ikke vant til at skulle tage stilling til en masse ting. Gør opgaven overskuelig for den ved at de "kun" få to valgmuligheder, vil I spise A eller B til aftensmad.

Liste over gode spørgsmål

Spejderne har i hæftet fået en række spørgsmål som de bør bruge lidt tid til at tænke over, og skrive ned hvad de er kommet frem til.

Spørgsmålene er:

- Hvor vil I hen?
- Hvornår vil I tage af sted og komme hjem?
- Hvordan vil I komme der hen?
- Hvordan vil I sove?
- Hvad vil I have af spise?
- Hvordan vil I lave maden?
- Hvad vil I opleve noget imens I er på tur?

Det kan være svært, ikke bare for spejderne, men også alle os andre at svare på spørgsmålene, hvis vi ikke har en overordnet ide om hvad turen skal gå ud på.

Altså hvad er formålet med turen.

- Et det turen hen til overnatningssteder som er vigtig, eller er det de aktiviteter som skal ske på overnatningsstedet som er vigtig.

Du bør som spejderledere have en ide om hvad dine spejders turer skal bruges, indgår turen i et forløb, som er bestemmende for nogle, eller alle, aktiviteter som skal indgå i turen. Du bør derfor ligge nogle rammer ned over de muligheder som spejderne har at vælge i mellem. F.eks. hvis I har arbejde med mærket fra fjord til bord, ville det være mærkeligt hvis dette mærke ikke har en indflydelse på hvor turer skal gå hen, hvad spejderne skal se eller opleve undervejs, og hvad de skal lave af mad.

Når du har sat rammerne så, vil det være en fordel at du giver dem nogle værktøjer så de har muligheden for at selv kunne stå for planlægningen. De behøver ikke som helt nye junior spejder kunne stå for alt selv, men efterhånden som de bliver mere erfarings så skal de selv stå for mere og mere selv.

Lav f.eks. en liste over

- Overnatningssteder.
- "Spændende" ting som de kan opleve/se undervejs. (ruter)
- Mad som de kan lave når de er på tur.
- Aktiviteter som de kan lave undervejs eller når de er kommet frem.

Lad spejderne vælge ud fra dine lister, og lad den opbygge en tur ud fra dem.

Den færdige tur kunne se således ud.

Ví skal på tur

Ví skal på tur til: Gribskov, Hvidkilde

Typen af tur: tog tur til Hillerød og vandreture ud til Hvidkilde.

Ví tager afsted: fredag klokken 18:00 fra Helsingør station

Ví er tilbage: Søndag kl 16:00 på Helsingør station.

Ví skal sove i: hængekøjer som vi hænger op mellem træerne.

Ví skal lave mad på: Sprittrángia, og vi skal teste om vi kan bage brød på trángia.

Ví skal opleve: Slottet i Hillerød

Det er ikke alle spejder(børn) som kan stave lige godt i den alder, og de har ikke lyst til at udstille sig selv over for de andre, hvis de ikke er gode til at stave. Så hvis du ved, at der er nogle af dine spejder som ikke bryder sig om at skrive, så giv PL og PA opgaven.

For at gøre det let for dig selv og dine med ledere, så kan det være en god ide at lave et skema (lige som eksemplet) hvor de relevante spørgsmål står på. På den måde skal spejderne "kun" udfylde svarene.

Udstyr til en weekendtur

En vigtig del af planlægning er at vide hvad der skal med af udstyr når man skal på tur.

Der findes ikke en universal liste over hvilket udstyr som er nødvendigt når ens spejder skal på tur. Grunder er, at der findes rigtige mange forskellige måder som man kan være på tur på.

Spejderne skal jo ikke have det samme med, hvis de skal på:

- Vandretur.
- Kanotur.
- Cykeltur.
- Sejle tur.
- Kærre tur.
- Fjeld tur.
- Stand lejre.
- Internationale lejre.
- Gruppe lejre.

Ligesom mængden og type af udstyret kan ændre sig alt efter om hvornår på året spejderne tager på tur. F.eks. hvis spejder skal på tur om:

- Forår
- Sommer
- Efterår
- Vinter

En spejder skal ikke have det samme med til en vandre tur om sommeren som en vandrer tur om vinteren.

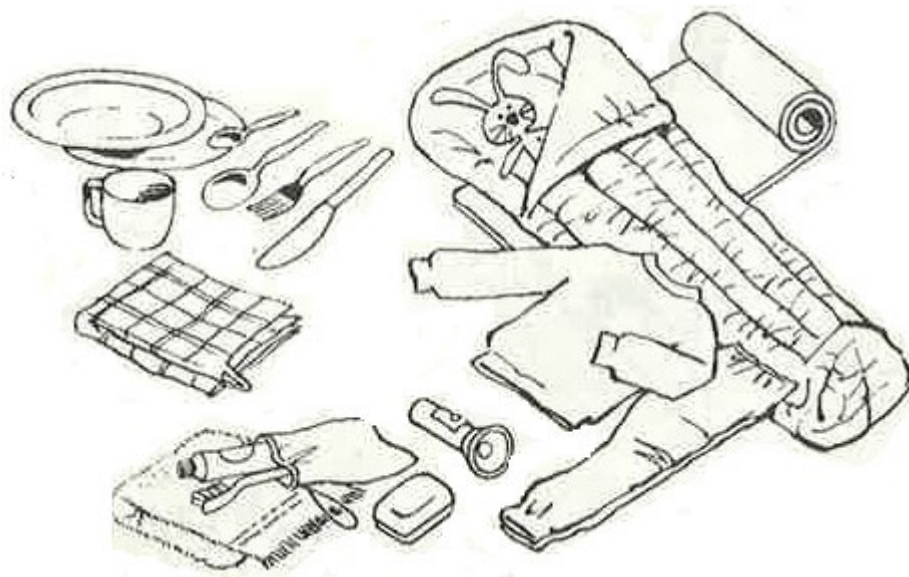
Listerne i de efterfølgende afsnit er delt op i følgende emner:

- Personligt udstyr.
- Patruljeudstyr.
- Mad.

Spejdernes personligt udstyr til en weekendtur:

Alt efter hvilken type af tur, og hvornår spejderne skal afsted på tur, så skal spejderne have forskellige ting med, dog er der nogle udstyr som altid kan være en god ide at have med.

- Sovepose.
- Liggeunderlag.
- Tandbørste.
- Tandpasta.
- Sundhedskort.
- Medicin (hvis det er noget som spejderne tager dagligt).
- Et par ekstra strømper.
- Et ekstra par underbukser.
- En ekstra undertrøje.
- En varm trøje (det kan blive koldt om aften).
- Bestik.
- Tallerken(dyb) eller en stor mug.
- Normal mug.
- Regnjakke og regnbukser.
- Uniform og spejderdolk.
- Drikkedunk.

Listen er lavet ud fra en weekendtur, så den skal justeret efter hvor lang tid spejderne skal være på tur.

Patruljeudstyr til en weekendtur:

Spejderne skal også have nogle fælles udstyr med på tur. Dette udstyr er også afhængig af hvilken type tur som spejder skal.

- 2 bålgrøder eller spritkomfur.
- Førstehjælpskasse.
- Håndsæbe.
- Opvaskemiddel.
- Opvaskebørste.
- Skærebræt.
- Knive.
- Kartoffelskræller.
- Dåseåbner (hvis I har mad på dåse med)
- Grydesker (2 stk.).
- Øseske.
- Dørslag.
- Telt (hvis I skal sove i telt).
- Viskestykke (2 stk.).
- Tændstikker.
- Vanddunk (med vand).
- Affaldssæk.
- Toiletpapir.

Listen over fælles udstyr er også meget afvænnig af typen af mad som spejderne skal tilberede imens de er på tur. Jo mere kompliceret rette som spejderne skal lave, jo mere udstyr er normalt påkrævet.

I stedet for at slæbe alt muligt udstyr som spejderne ikke har brug for, så kan det være en fordel at lave retterne sammen med spejderne i hytte, og se hvilket udstyr som er nødvendigt for at kunne tilberede maden.

Den gang jeg selv var juniorspejder (og der er mange år siden) havde min patrulje sin egen patruljekasse, som altid var pakket med det udstyr som var nødvendigt for at patruljen kunne deltage i en normal sommerlejr (standlejr). På indersiden af låget til patruljekassen var der en liste over det udstyr som der skulle være i patruljekassen. Patruljekassen var altid klar til at blive taget med ud på tur, og det var spejderne i patruljen, som står for vedligeholdelse af udstyret i patruljekassen.

Madvare til Weekendtur:

Spejderne skal, når de er færdige med dette forløb, har en fornemmelse af hvor meget mad der skal bruges til en weekendtur og også til en typisk sommerlejr, ligesom at de skal have en forståelse for, at når man er på vandre-, kano-, fjeldtur m.f. så skal de tænke over hvilke type af madvare som de skal bruge. F.eks. på en fjeldtur er dåser og madvare i glas en dårlig ide da de er tunge at slæbe på og at de skal slæbe på den tomme emballage indtil at de kommer forbi en skraldespand.

Vis spejderne forskellen, have nogle forskellige madvarer med, og lad dem veje dem. F.eks. en dåse hakket tomat og en karton hakket tomat

Lad dem veje den fyldte madvare og lad dem derefter veje den tomme emballage. Hvad vil de helst slæbe på hvis de skal ud og gå i fjeldet?

Du kan benytte muligheden til at snakke om affald i naturen og fornuftig brug af de resurser som vi har. Der går f.eks. mere energi til at lave en metaldåse end til at lave en papkarton.

Da det ikke er sikret, at spejderne selv har prøvet at lave en indkøbsliste, og selv have prøvet at købe ind, så det som du som ledere skal lære dem.

Lave f.eks. en liste over måltider som de skal købe ind til. Spejderne skal så selv fylde indkøbslisten ud med de varer som de skal købe til hvert måltid.

The image shows a hand-drawn rectangular box with a rough, torn-paper edge. Inside the box, the title 'Indkøbsliste til tur' is written in the center. Below the title, the list is organized by day and meal type. The entries are as follows:

- Aftensmad fredag: Pasta med kødsovs**
1 kg pastaskruer, 625 gram Oksekød, 250 gram Løg, 2,5 fed Hvidløg, 1,25 tske. Oregano, Salt, Peber, 1,25 ds. Hakkeede tomater, 400g, 87,5 gram Tomatpure, koncentreret
- Hygge lørdag: Te og kage (bagt hjemmefra)**
tebreve, sukker
- Morgenmad lørdag:**
- Frokost lørdag:**
- Aftensmad lørdag:**
- Hygge lørdag:**
- Morgenmad søndag:**
- Frokost søndag:**

Når spejderne er færdige med at udfylde de forskellige måltider, så skal de lave en samlet liste over de varer som de skal købe.

Forslag til mad på en weekendtur.

Børn, herunder også spejder, bliver bedt om at tage stilling til en masse ting hele tiden, og det kan gøre dem utrygge. I stedet for at de skal kunne lave det hele selv til at starte med. Husk at juniorspejder ikke skal være helt så selvkørende som tropsspejder. Så i stedet for, at de skal lave en madplan med alverdens rette, så giv den nogle retter som de kan vælge i mellem. Altså giv spejderne muligheden for at vælge i mellem pasta med kødsovs eller brændende kærlighed når de skal planlægge hvad de skal have af spise fredag aften. Det samme skal selvfølgelig også gøres med de andre måltider.

Så din opgave som ledere er at lave en madplan med flere valgmuligheder, og så kan spejderne vælge i mellem de retter når de skal planlægge deres tur. DDS har lavet forskellige kogebøger, med nemme retter som spejder selv kan lave. Brug dem som inspiration.

Udstyr og vægt

Spejderne skal lære at de selv bære på sit eget udstyr, deres andel af patruljeudstyret og deres andel af maden, og at de derfor er nødt til at tænke over hvad det er som de har tænkt sig at have med, når de skal ud på tur. Vægten er ikke så vigtigt hvis de skal på en standlejr, men spejderne kan ligeså godt lære at de kun skal pakke de ting som de har brug for.

Opgave weekendtur- personlige ting:

I hæftet er der en lille opgave, hvor spejderne skal skrive ned, hvilket personlig udstyr som de ønsker at tage med på tur. Opgaven kan laves på flere måder, f.eks. ved at spejderne pakker deres rygsæk (hjemmefra) og tager den med til et spejdermøde. Du, sammen med spejderne bruger så mødet på at skrive op hvad spejder hver især har pakket og hvad de forskellige ting vejer.

Hvis spejderne ikke er vilde med at skulle vise deres ting frem for alle de andre i grenen, så kan de også lave opgaven der hjemme hvor de tæller og vejer deres udstyr og skrive det op på listen.

Hele øvelsen går ud på at give spejderne en fornemmelse af hvor deres forskellige ting vejer, og give dig muligheden for at bringe mængden af tøj, og ting op til debat. Har de f.eks. brug for 5 par bukser hvis de bare skal på weekendtur?

Skriv op hvor meget de enkelte ting vejer.

Udstyr	Vægt
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Hvor mange ting har du på din listen?
_____

Hvor meget vejer dine ting i alt?
_____

Har du virkelig brug for det hele?
_____

Lad spejderne selv tælle og veje deres ting.

Bed dem om at overveje om de har de rigtige ting med til den tur som du/de har planlagt.

Har de fået sundhedskort og regntøj pakket ned.

Hvad med tandbørste og sovepose?

Du kan evt. sammen med en medledere vise spejderne hvad man skal have med og hvad man ikke skal have med. Den ene leder pakker en taske med det "rigtige" udstyr og den anden leder har pakke en taske som er helt forkert. (tunge og forkerte ting, 10 par bukser osv.)

Brug muligheden til at snakke med spejderne om, hvad de har brug for og ikke brug for, når de er på tur.

Opgave weekendtur- patrulje udstyr:

Ligesom med det personlige udstyr, er der en opgave som spejder kan/skal løse. Her skal spejderne tænke over, hvilket patrulje/fælles udstyr som er nødvendigt at tage med for at kunne få en god spejdertur.

Listen over udstyr er selvfølgelig meget afhængig af typen af tur, varigheden, hvad de skal lave og hvad de skal have at spise.

Skriv op hvor meget de enkelte ting vejer.

Udstyr	Vægt
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Hvor mange ting har I på jeres listen?

_____

Hvor meget vejer de forskellige patrulje ting i alt?

_____

Har I virkelig brug for det hele?

_____

Tanken er, ligesom ved det personlige udstyr, at spejderen kommer til at tænke over, om de virkelige har brug for udstyret, og om der er noget udstyr som kan det samme, men som ikke vejer og /eller fylder lige så meget.

Har I udstyr, som kan det samme, men som vejer forskelligt i gruppen som du kan bruge som et eksempel?

Metal røreskål

Plastik røreskål

Opgave weekendtur- mad:

Den sidste af de 3 opgaver er at spejderne skal tælle og veje de madvarer som de skal bruge på deres tur. Her er det vigtigt at snakke om, om det er nødvendigt at købe 1 kg løg hvis man kun skal bruge et løg, ligesom det er vigtigt at snakke om hvilke type af emballage som de forskellige fødevarer er pakket ind i.

Skriv op hvor meget de enkelte madvare vejer.

Madvare	Vægt
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Hvor mange madvarer har I på jeres listen?

Hvor meget vejer madvarerne i alt?

Har I virkelig brug for det hele?

Lad spejderne veje alle de fødevarer som de skal bruge på deres tur. Lad dem snakke om, om de virkelige har brug af alt maden. F.eks. har de taget en sæk kartofler på 7,5 kg med, hvis de kun skal bruge 5 kg. Hvad med en lille bøtte med salt i stedet for et helt kg salt.

Opgave weekendtur

Den sidste opgave vægt opgave er at spejderne skal tælle op hvor mange kg som de skal slæbe rundt på (hvis de skal på vandretur).

Spejderne skal regne de følgende ting sammen:

Vægten af spejdernes eget udstyr _____ kg

Vægten af spejdernes del af patruljeudstyret _____ kg

Vægten af spejdernes del af maden _____ kg

Hvor mange kg skal spejderen selv bære på? _____

Lad spejderne snakke om hvor mange kg som de selv skal slæbe på. Hvor langt tror de, at de selv kan bære alle disse ting? Bed spejderne om at kigge deres ting i gennem og så om de ikke kan fjerne nogle kg. Jo længere spejderne skal gå om dagen, jo mindre bør de bære rundt på.

Har du som spejderledere et ønske om, at dine spejder skal ofte ud på vandretur/fjeldtur, så er det vigtigt at dine spejder lærer ikke at slæbe for mange ting med, når de skal ud på tur. Det er ikke sikret at dine spejder har forskellige typer af soveposer at vælge i mellem når de skal på tur, men der kan være meget vægt at spare hvis man vælger en let sovepose frem for en tung sovepose. Ligesom det ikke er sikret at spejderne har forskellige liggeunderlag at vælge i mellem. Et selvoppustelig liggeunderlag vejer mere end et skumliggeunderlag.

Tag forskellige soveposer og liggeunderlag med og lad spejderne veje dem – Hvad vil de helst selv slæbe på i en hel uge?

Inden de skal på vandretur, så lad dem pakke en rygsæk, og brug et møde på at de går en tur med deres pakket rygsæk.

Hvordan gik det? Er det noget som spejderne ville pakke anderledes når de nu har prøvet at gå med alt deres udstyr?

På ugelejr: Hvad skal vi have med af udstyr

Der findes ikke en fast liste over alt det udstyr som man skal have med når man skal på lejre, da det kommer meget an på hvor man skal hen, hvilken type af lejre man skal på og på traditioner i din gruppe. Hvis man skal på kanotur skal man ikke have det samme med som hvis man skal på spejdernes lejre.

Der er som sagt ingen "facitliste" på hvad man som spejder, patrulje og gruppe skal have med når man er på lejre i en uge eller derover (f.eks. 10 dage)

Det er typisk de samme ting som man skal have med på en ugelejr som man skal med på en weekendtur. Man skal bare have flere af de samme ting med (ikke et par underbukser, men 5 par underbukser osv.)

Den største forskel kommer normalt fra om det er en standlejr, eller en ugelejr hvor man sover et nyt sted hver aften.

Valget af madretter og hvordan de skal tilberedes har en stor betydning for hvilke patrulje udstyr som skal med. En vandretur hvor spejderne lever af pulvermad, sætter ikke de store krav til hvilket køkkenudstyr som skal med, og man kan nøjes med at slæbe få ting med. Ønsker man derimod at lave finere gastronomi over bål, så kræver det, den fulde vifte af køkkenudstyr.

Personligt udstyr

Der findes et hav af lister over udstyr som dine spejder skal have med når de skal på sommerlejr. Du skal lave en liste som passer til din gruppes traditioner og behov.

Snak med spejderne om hvor mange af hver ting, som de bør/skal have med.

Tøj:

- Uniform
- Tørklæde
- Vandresandaler
- Gode støvler
- Strømper
- Undertøj
- Badetøj
- T-shirts
- Jake
- Varme trøje
- Shorts
- Lange bukser
- Regntøj

Udstyr:

- Sovepose
- Liggeunderlag
- Lagenpose
- Spejderkniv
- Håndklæde
- Toiletgrej (så lidt som muligt)
- Spisegrej (bestik, tallerkner og kop)

-
- A black and white line drawing of a boy in a sailor suit holding a needle, surrounded by various items including a sleeping bag, a flashlight, a first aid kit, a map, a cup of tea, and a bag of tools.

Vigtige ting som spejderne ikke skal komme af sted uden:

- Den gang jeg selv var junior spejder sagde man, at man ikke behøvet at tage en varm jakke med når man skulle på tur. Det var nok med en spejderuniform og en regnjakke, man kunne sagens holde varmen.

Til patruljekassen

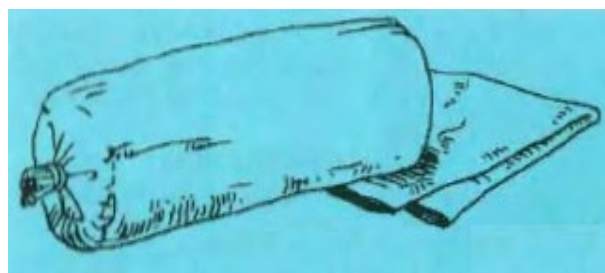
Enhver patrulje, om det er en junior- eller tropspatrulje, så har de deres egen patruljekasse, som indeholder alle de ting, materialer og udstyr som er nødvendige for at patruljen kan tage på tur, om det er en weekend eller en hel sommerlejr. Nogle spejdergrupper har hver patrulje deres egen kasse hvor patruljens navn står på og hvor I, i patruljen selv er ansvarlig for at holde udstyret ved lige, og i orden. I andre grupper pakker man bare en patruljekasse med det udstyr som der skal bruges på weekend eller sommerlejren. Der er fordele og ulemper ved begge metoder.

Den gode ting ved at have pakket patruljekasser er, at udstyret ikke ligger og fylder alle mulige steder i hytten. Den dårlige ting er, at gruppen skal have mange af de samme ting, og at patruljekasserne er tunge at flytte rundt på, når der skal ryddes op i hytten.

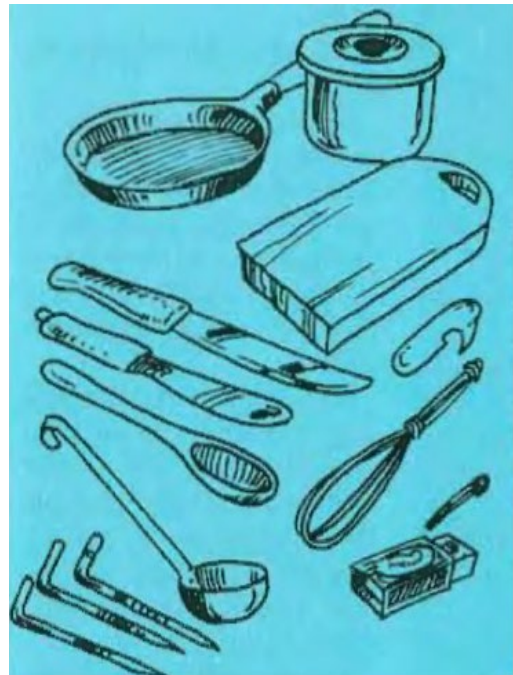
Om du i din gruppe vælger at pakke en patrulje kasse når der er brug for den eller have færdig pakket patruljekasser, Så er de en fordel at have en liste over de ting som skal pakkes i patruljekassen eller bør være i patruljekassen.

Her nedenfor er der et udkast til en bruttoliste til udstyr i en patruljekasse.

- Telt (helst Kitkat telt/bommuldstelt)
- Førstehjælpskasse
- Økse
- Spade
- Sav
- Mukkert
- Gryder og pander
- Brun sæbe
- Flagermuslygter
- Lampeolie eller petroleum
- Tændstikker
- Karklude
- Toiletpapir
- Besnøringssnor

- Skærebræt
- Piskeris
- Paletkniv
- Grydeskeer
- Skrælleknive
- Urtekniv
- Dåseåbner
- Plastikskåle
- Opvaskebørste
- Grydesvamp
- Opvaskebalje
- Opvaskemiddel
- Vanddunk
- Affaldssække

Husk at tænke over hvilke traditioner som I har i jeres gruppe. Hvis I har en tradition for f.eks. at lave et overdækket spisebord, så har I måske fået lavet et særligt oversejl, som I altid bruger. Den skal selvfølgelig med sammen med det øvrige patruljeudstyr. Det er altid en god ide at opdatere liste over udstyr ud fra erfaringen fra tidligere turer, er der noget som spejderne (og lederne) har savnet eller "aldrig" bruger.

Det er vigtigt at bruge sin sunde fornuft, samt at brug weekendture til at teste om det udstyr som I har pakket ned er det rigtige.

Har I flere patruljer, og derfor også flere patruljekasser, så er det en fordel at farvekode det forskellige udstyr, så f.eks. alt i den ene patruljekasse har en blå prik, mens den anden patruljekasse har en rød prik.

Man undgår en masse "ballade" når patruljerne er på tur, da det er nemt at se hvis dåseåbner som det er, og hvem som har tabt deres brødkniv ned i spildevandshullet.

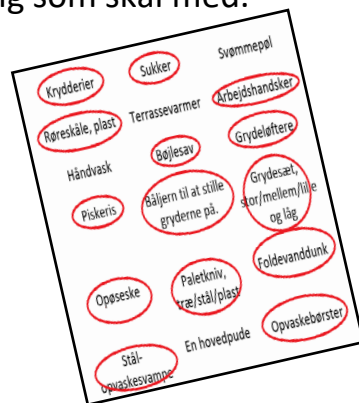
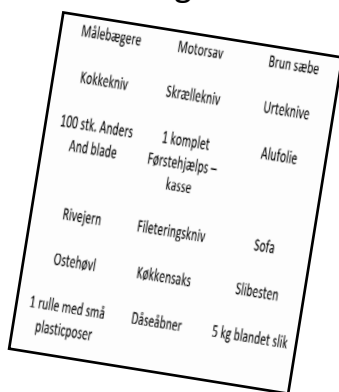
Opgave: patruljekassen.

Hvad skal spejderne pakke ned af fællesudstyr når de skal på tur.

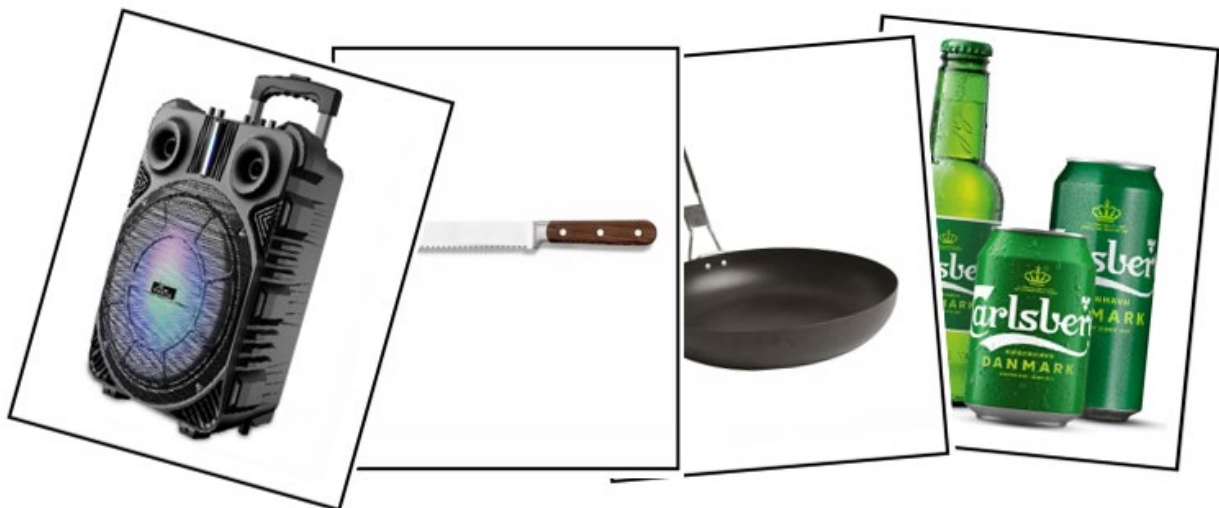
Spejderne har en lille opgave hvor de skal sætte en ring rundt om det udstyr som de skal huske at pakke ned – altså hvad skal med og hvad skal ikke med.

Du kan lave forskellige type af denne opgave alt efter hvordan du som ledere ønsker at dine spejder skal løse opgaven.

1. Du kan bruge den opgave som der er i spejdernes håndbog, hvor spejderne "bare" skal tegne en cirkel om de ting som skal med.

2. Du kan lave den som et "billedet kort" hvor spejderne får en række billeder af udstyr og skal ud fra dem vælge dem som de skal pakke ned, når de skal på tur.

3. Du ligger patruljeudstyret ud på gulvet, sammen med en masse udstyr/ting som de ikke skal have med. Spejderne skal nu forsøge at pakke en patruljekasse ud fra det udstyr/de ting som du har lagt ud på gulvet.

Andre små opgaver som du kan lave med spejderne:

Du kan lave en 'kimsleg' med indholdet af patruljekassen. Hvor mange ting som skal være i en patrulje kasse kan spejderne huske.

Eller

'Find-fem-fejl', hvor du har lagt fem ting i patruljekassen, der ikke bør være der og/eller fem ting, som der mangler.

Om telte:

I dette afsnit bliver spejderne præsenteret for forskellige typer af telte, hvad er deres fordele og hvad er deres ulemper. Du skal, som leder, bruge tiden og energien på at snakke om de telte som I har i gruppen. Det er også dem som spejderne skal lære at kunne slå op og pakke sammen.

Det traditionelle spejdertelt

Der findes mange forskellige typer af telte. De forskellige telte har forskellige fordele og ulemper. Det "traditionelle" spejdertelt (Kitkat-teltet) er lavet af bomuld og har den fordel at det kan ånde. Det betyder at vanddamp og fugt kan pacere igennem teltdugen og teltet føles tørt og rart. Desværre er teltet meget tungt, og det kræver at man er flere spejder om at rejse det og tage det ned igen.

Teltet har også den fordel at man kan rulle sider og enderne op, og kan på den måde få luftet teltet ud.

Det er vigtigt at spejderne lærer at kunne slå de telte op som I har i gruppen. Jeg har selv prøvet som juniorspejder brugt et spejdermøde på at lære at slå et Kit-kat telt op, ligesom vi i patruljen trænede i at slå et fjeld telt op inden vi skulle til Norge for at vandre. Hvis du som ledere ikke er helt skrap til at slå telte op, så gå sammen med de andre ledere i gruppen og brug en weekend på at lære at slå gruppens telte op. Det er også en god måde at kontrollere om teltene har fået nogle skader eller om halvdelen af teltstængerne mangler. Er der ingen i gruppen som ved hvordan man skal slå et telt op, så hør og der ikke er andre ledere i jeres division, som har tid og lyst til at lære jer det.

Tunneltelt

Er egnet til sommerlejre, hvor man vandrer med teltet fra sted til sted. Et typisk eksempel er fjorten dages vandring i fjeldene i Norge, hvor alt udstyr, fra mad til telt, bæres i rygsækken.

Teltet har typisk en lav vægt og god vindstabilitet set i forhold til, hvor meget plads der er i teltet. Der er normalt nemme at slå op, og de generelt har en stor apsis til patruljens udstyr.

Ulemper er der dog også. Du skal have mange pløkke og barduner i teltet for at ride en storm af, og tunnelkonstruktionen er optimeret til at tage vinden ind fra de to ender og ikke siden. Det fungerer fint, hvis vinden ikke skifter, men vi er jo som bekendt ikke herre over vejret.

Tunnelteltet have en tendens til at virke klaustrofobiske på anden dagen i heldagsregn, da det er svært at sidde 2 eller 3 spejder op i teltet på samme tid. Dertil kommer, at yderteltet skal trækkes langt ned mod jorden for at få konstruktionen til at stå ordentligt. Da tunneltelte normalt er lavet kunststoffer og det kan give problemer med kondens.

Lavvu

Lavvuen eller kåten teltet - kært barn har mange navne.

Egenvægten på kåterne er typisk lav, og de er lette og hurtigere at rejse. Komforten er i top, da der er fuld ståhøjde og god udnyttelse af grundarealet. Lavvu-konstruktionen gør, at det både kan bruges som overnatnings- og samlingstelt. Og så kan man ofte have et ildsted eller en kamin i midten - en evne, der gør det til et oplagt vintertelt. Ulempen ved konstruktionen er vindstabiliteten. Den er ok, hvis du ikke skal ud og ligge i den hårde vind på fjeldet eller kan finde mindre vindpåvirkede områder at slå teltet op i.

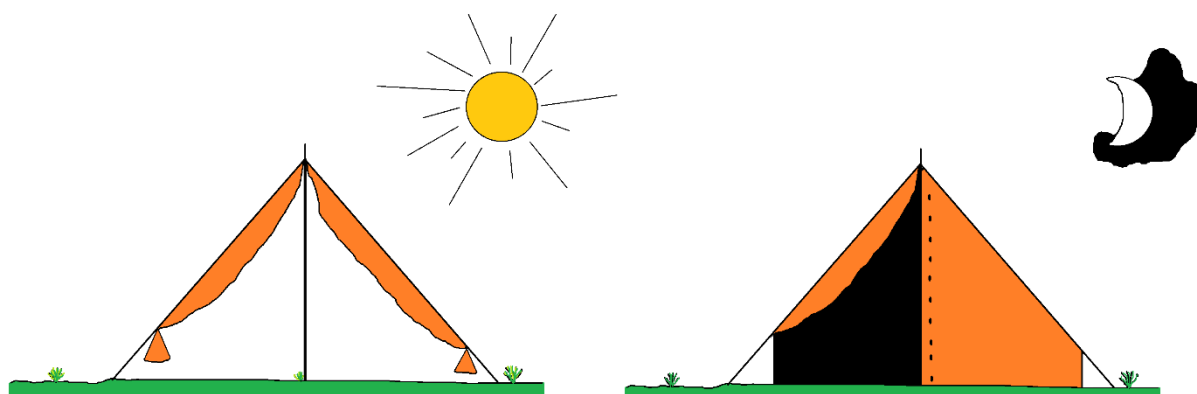
Om kondens i telte

Langt de fleste telte er vandtætte, men alligevel kan spejderne opleve at vågne op i et telt, der er fyldt med vand og fugt. Årsagen til dette er som regel kondens, og meget sjældent et utæt telt. Tværtimod er kondens et sikkert tegn på, at teltet rent faktisk er tæt – og måske endda for tæt.

Der er 4 hovedårsager til dannelse af kondens i teltet.

1. Madlavning i teltet – undgå så vidt muligt dette, da fugten sjældent kan slippe ud. Åben ild og telte er ikke en god ide!
2. Udånding og sved, mens spejderne sover. I løbet af natten afgiver hver spejder 0,5 – 1,5 liter væske gennem udånding og sved.
3. Fugt fra jorden – den absolut største synder i kondensdannelsen er fugt, der stiger op fra jorden. Undgå derfor så vidt muligt at slå teltet op på fugtig undergrund, da dette maksimerer kondensdannelsen. Spejderne kan dog relativt nemt undgå denne kondens ved, at lægge en presenning i teltets apsis.
4. Tøjtørring i teltet – Tager spejderne vådt tøj med ind i teltet, så kan det dårligt undgå, at der dannes kondens, når tøjet tørrer.

Den bedste måde at undgå kondens på, er at sikre bedst mulig ventilation i teltet. Brug derfor alle ventilationskanaler, og luk først teltet til, når det er absolut nødvendigt.

Min personlige anbefaling til dig er, at benytte et traditionelt spejdertelt (KIT-KAT) hvis I skal på standlejr om sommeren. Det er helt klart det telt som klarer sig bedst i en typisk dansk sommer. Er det meget varmt, så kan alle siderne rulles op og der kan komme mest muligt frisk luft ind. Teltet er også vandtæt, så længe at oversejlet og teltdugen ikke rør hinanden.

Jeg vil dog ikke tage det med på en vandretur, da det vejrer og fylder meget. Der ville jeg vælge et fjeldtelt, som netop ikke fylder eller vejer noget.

Det er vigtigt at spejderne lærer at man vælger teltet ud fra de egenskaber som spejderne har brug for når de er på tur, og ikke efter om det er ens ynglings telt – eller fordi det er det eneste telt som spejderne ved hvordan de skal slå op.

Husk at fortælle spejderne om brandsikkerhed – telte og åben ild skal helst holdes for hinanden og helst med 3 meter afstand.

I min gruppe har vi oplevet, at det gik galt med et spritkomfur. Det koster en forbrændt spejder (heldigvis ikke alt for alvorligt) og et ødelagt fjeldtelt. Det skal virkelig være virkelig dårligt vejr hvis spejderne skal begynde at lave mad i telte ved brug af åben ild (som i virkelig, virkelig, virkelig... virkelig dårligt vejr). Og så skal det helst være lederne som styrer hvad der skal ske.

Sagt med andre – lad heller spejderne spise kold mad, end at bruge åben ild i et telt.

Du kan læse mere om brandsikkerhed og telte i hæftet:

Sådan slås et patruljetelt op.

Lad spejderne øve sig i at slå et telt op, gerne flere gange, inden de skal ud på tur

Den følgende vejledning er fra en af de gamle lommebøger.

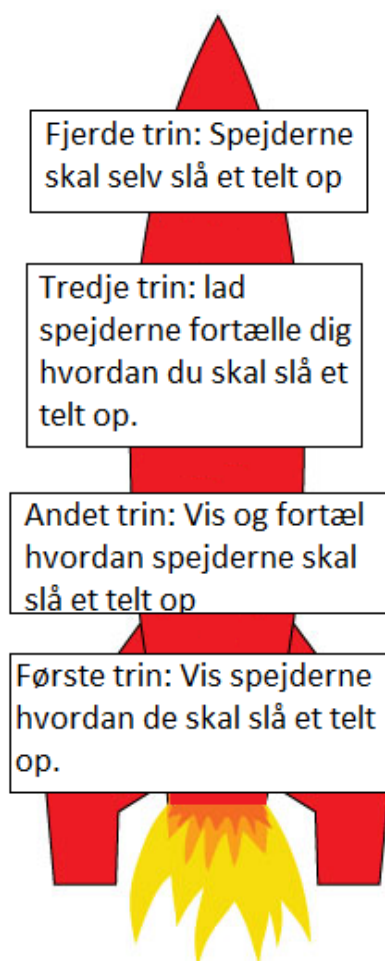
Hvis du har muligheden for det, så brug ”raket” metoden.

Første trin: Vis spejderne hvordan de skal slå et telt op.

Andet trin: Vis og fortæl hvordan spejderne skal slå et telt op (få de andre ledere til at hjælpe dig med at slå teltet op)

Tredje trin: lad spejderne fortælle dig hvordan du skal slå et telt op. Du skal ”bare” gøre som de siger.

Fjerde trin: Spejderne skal selv slå et telt op, evt. giv den en vejledning tegning med.

Vejledning til spejdertelt:

Sådan sættes teltet op.

1. Teltet tages ud af posen, underlaget fjernes, teltet lægges på posen, så det ikke rør jorden.
2. Tæl pløkke og stænger inden I rejser teltet og sørg for at have lige så mange med hjem igen.
3. Underlaget breddes ud, hvor teltet skal stå.
4. Teltet breddes ud på underlaget.
5. Pløkker sættes i græskanten på teltet og underlaget – husk at lukke dørene i teltet.
6. Stængerne sættes ind og endebardunerne rettes ind, så de står parallelt med teltrygningen.

7. Hjørne og sidebarduner anbringes og strammes op. Husk at alle i bardunerne udgår fra midten af teltet.

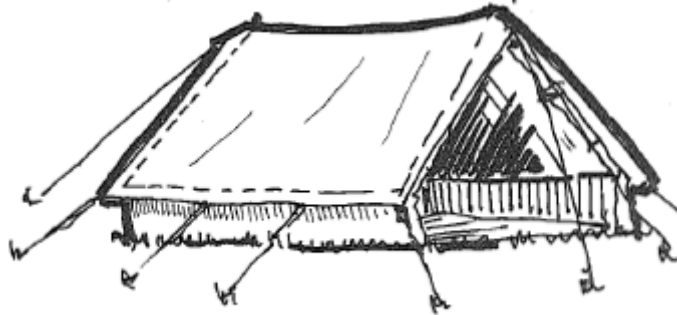

8. Topstykkerne sættes oven på stængernes spids og overlæggen lægges på.

9. Oversejlet lægges på over, overlæggeren – pas på ikke at rive hul i oversejlet.

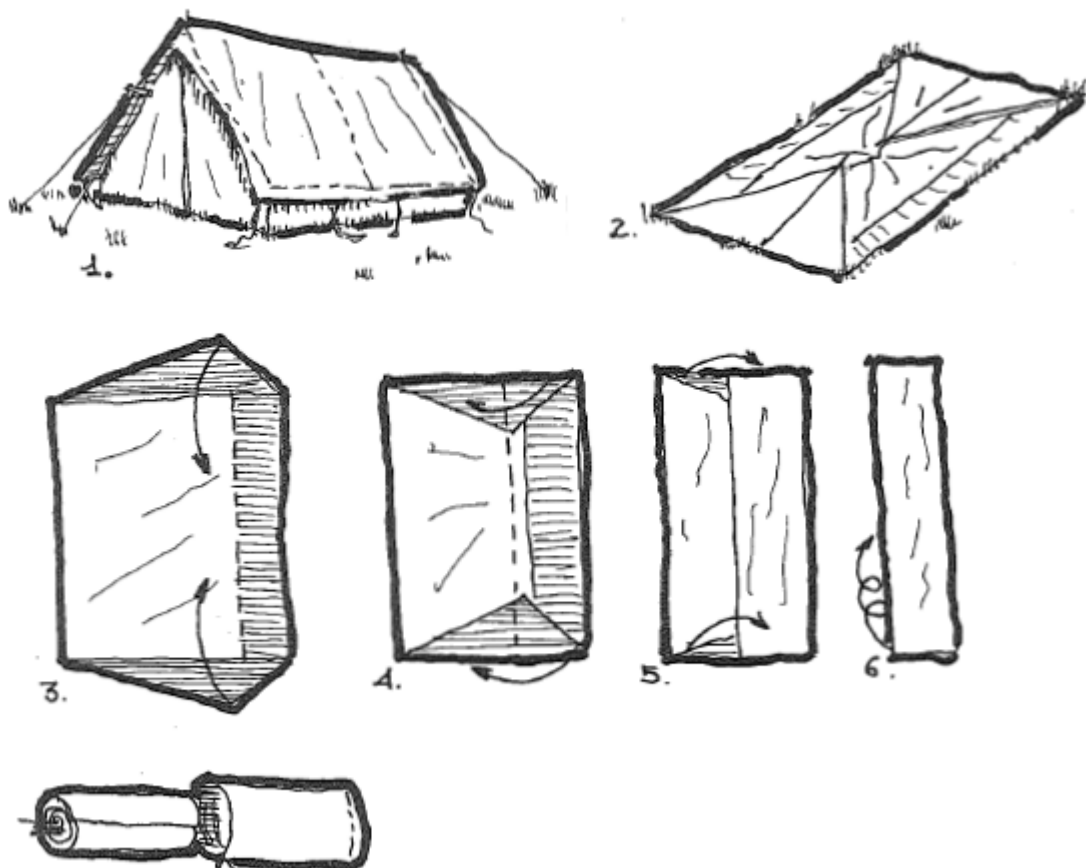

10. Bardunerne sættes i og strammes op. Først endebardunerne, så hjørnebardunerne og til sidst sidebardunerne.

Sådan pakkes teltet sammen.

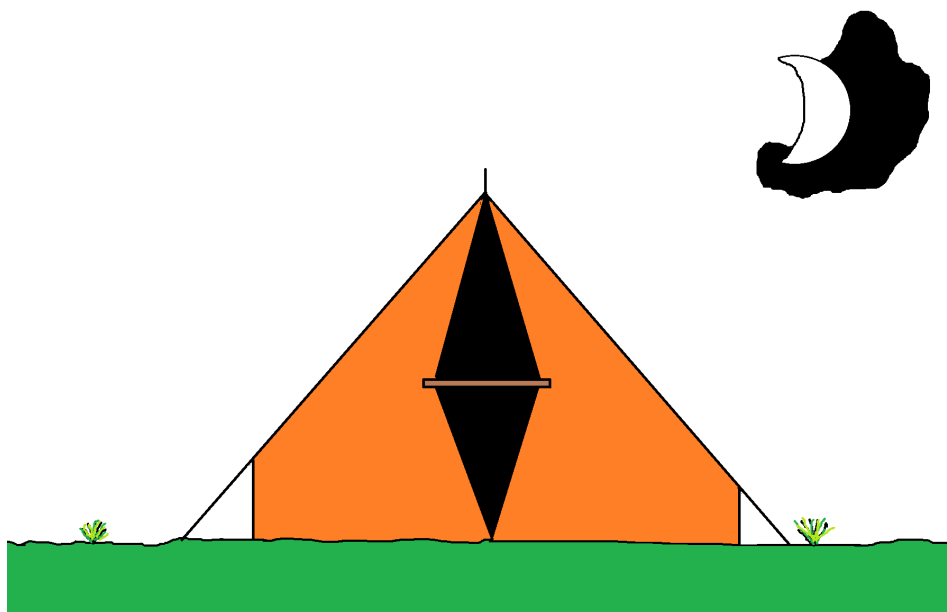
11. Ende-, Side- og hjørnebarduner på oversejlet fjernes. Pløkkerne ligges i posen.
12. Oversejlet trækkes forsigtigt af. Overlæggeren og topstykker fjernes og pakkes sammen.
13. Side- og hjørnebarduner på teltet fjernes og pløkkerne ligges i posen.
14. Endebardunerne på teltet fjernes, og pløkkerne ligges i posen.
15. Græskantpløkkerne fjernes på teltet og pløkker fra underlaget fjernes, pløkkerne ligges i posen.
16. Stængerne fjernes og teltet ligges ned på underlaget.
17. Teltes foldes 3 gange på langs. Pløkker renses og tælles. Stængerne kommes i deres pose.
18. Oversejlet foldes og rulles stramt sammen med stængerne til overlæggeren og kommes i posen sammen med posen med pløkker.
19. Teltet og stænger rulles stramt sammen og kommes i posen. Posen med pløkker kommes ned i teltposen.
20. Underlaget foldes pænt sammen (kan evt. rulles sammen med teltet)

Våde og fugtige telte skal hænges til tørre når I kommer hjem til spejderhytten. Det kan være en stor fordel at forbered et system til at kunne hænge alle gruppens telte til tørre samtidig. Min gruppe har en lille hytte, men vi har sat søm ind i bjælkerne i hytten så vi har muligheden for at hænge gruppen telte til tørre – de kan lige være der.

Lad spejderne være med til at hænge de våde telte op – hvis det er muligt, så lære spejderne at der også sker en masse arbejde efter at man er kommet hjem fra en sommerlejr.

Selv hvis det er dårligt vejr så er der brug for at blive luftet ud. Snit en pind som kan holdet teltet åbent.

Spejderne får en lille opgave, hvor de skal skrive hvilke tete som de har været med til at sætte op og pakke sammen.

Opgave: hvilke telte kender du?

Hvor mange forskellige typer af telte har du prøvet at slå op og pakke ned igen?

Spejderne skal helst lære at kunne sætte alle de telte op, som jeres gruppe har, lige som spejderne skal kunne pakke dem sammen på den rigtige måde

Opbygger en lejrplads:

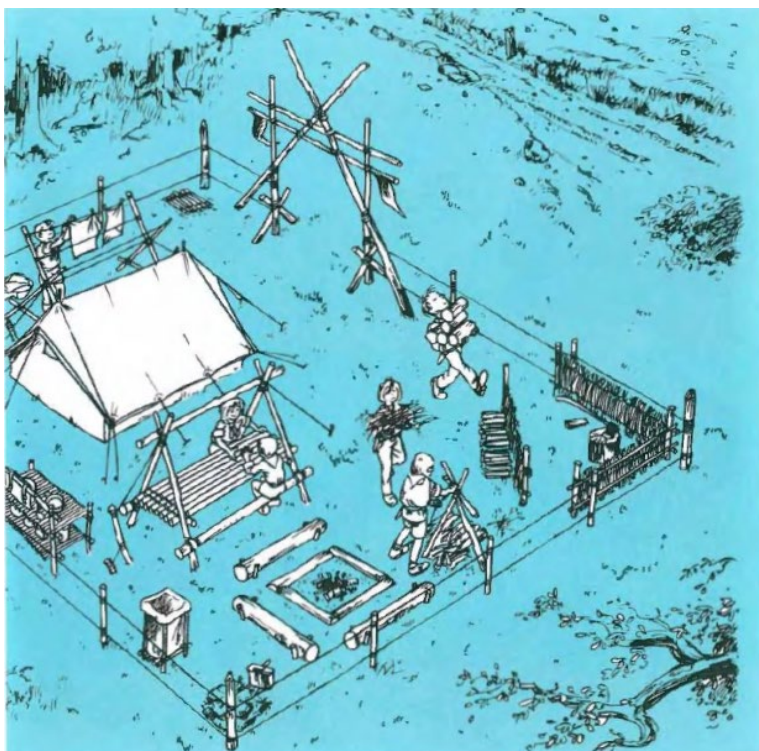
Nu er det tid til at kigge på den del som nok interesserer spejderne mest, nemlig det at skulle opbygge en lejrplads. Mærket "Lejrakitekt" er ikke som sådan et mærke hvor spejderne skal ud fysisk og bygge amok i rafter og snor. Mærket ligger op til at spejderne skal planlægge hvordan de vil opbygge en lejrplads.

Spejderne skal overveje hvilke elementer som er nødvendige på en lejrplads, og som man ikke kan undvære hvis det skal være en ordentlig sommerlejr.

Du skal sammen med dine spejder få fastlagt hvad er deres ambitionsniveau. Det bliver ikke en god sommerlejr hvis dine ambitioner til hvad spejder skal bygge på deres lejrplads, ikke er de samme som dine spejders ambitioner. Det er helt fint at give dine spejder nogle udfordringer som de kan overskue, og gennemfører, men er der alt for stor forskel på dine ambitioner og dine spejders, så kan det blive en sur sommerlejr for både spejder og ledere.

Start med at snakke med dine spejder om hvad de mener skal være på en lejrplads, har de været på sommerlejre før, hvad var der af elementer (ting), hvordan er de opbygge.

Brug en tegning, eller et billede, af en lejrplads.

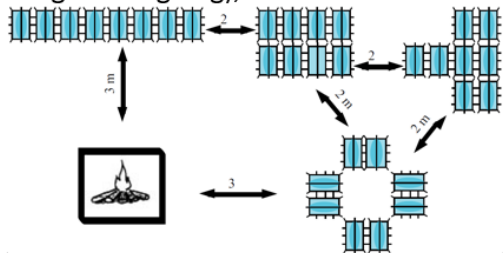
Lad spejderne snakke sammen, i patruljerne, om hvilke ting (elementer) som en lejreplads (skal) består af, som de kan se på tegningen eller huske fra tidligere sommerlejre.

Sikkerhedsregler ved lejreetablering:

Sikkerhedsregler ved lejreetablering.

Teltopstilling på lejrområdet:

Teltene kan opstilles i klynger med højst 8 telte. De 8 telte kan opstilles frit efter behov (tilfældigt ordnet, i kreds, i række el.lign. se tegning),

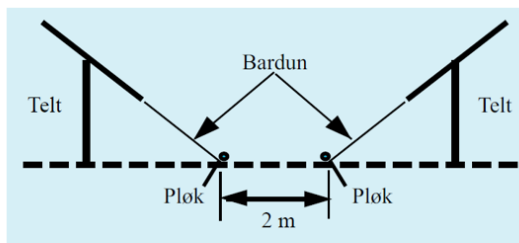
men rundt om denne klynge skal der være et friområde på minimum:

- 2 m til alle sider regnet fra bardun til bardun, såfremt der er tale om standardtelte eller mindre telte.

Det er vigtigt at spejderne bliver gjort opmærksom på sikkerhedsreglerne.

Det som du skal have fokus på er antallet af telte som må stilles op i en klynge, og hvor langt som der skal være fra en klynge til anden klynge eller til et bål.

Som hovedregel er minimum afstanden 2 meter (mellem to klynger og 3 meter til bålplads).

- Et friområde svarende til mindst højden af det højeste telt, såfremt der er tale om telte med en større højde end 2 m, dvs. hvis et telt i en klynge er 3 m højt, så skal der være et friområde på mindst 3 m til alle sider regnet fra bardun til bardun.

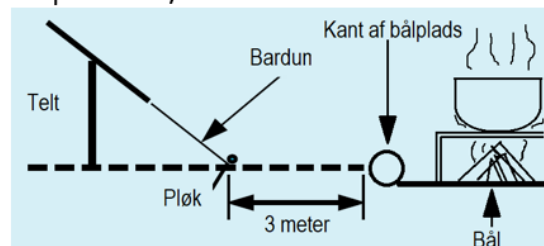
Telte, der ikke opstilles i klynger, skal have en afstand regnet fra bardun til bardun på mindst 3 m.

Teltenes højde har en betydning for hvor stor afstanden mellem to klynger skal være, jo højere telt, jo større skal afstanden mellem klyngerne være.

Afstanden skal være mindst højden af det højeste telt i klyngen.

Afstand til bålplads/ildsted:

Der skal altid være mindst 3 m fra det nærmeste telt, regnet fra bardun, til bålpladsens/ildstedets ramme.

For hver klynge på højst 8 telte bør der anbringes:

- En branddasker
- Et håndsprøjtebatteri med 2 x 10 l vand

Husk at der altid skal være minimum 3 meter fra kanten af bålpladsen og hen til bardunen til det nærmeste telt.

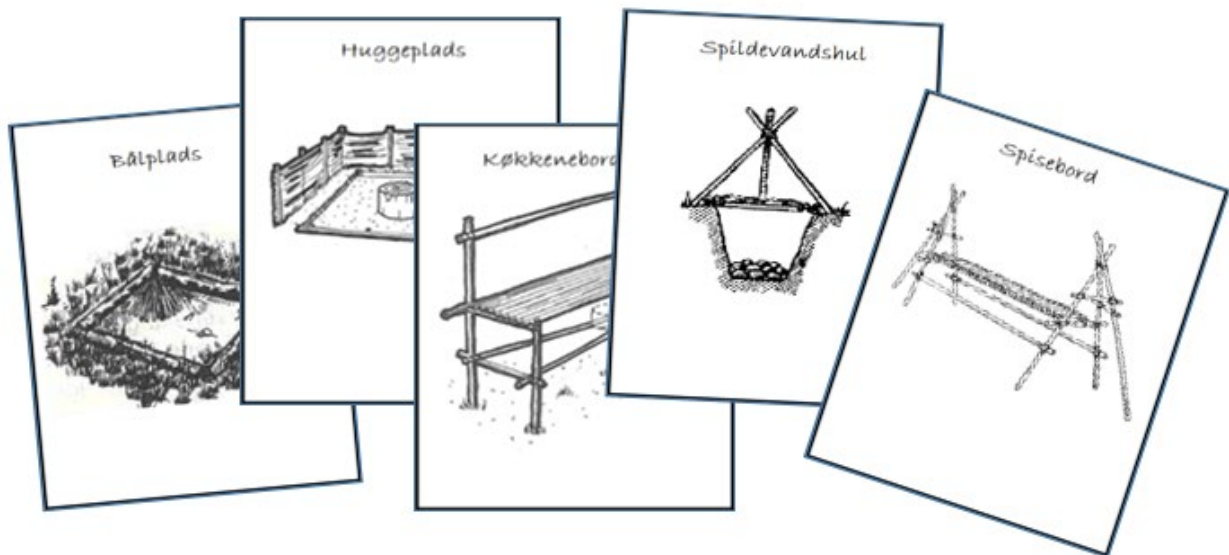
Husk at sig til spejderne at de skal huske at gøre plads til brandmateriel, ved bålpladsen og ved hvert telt/klynge

Det er vigtigt at spejderne får en fornemmelse af, at de ikke må ignorere, eller undlade, at følge sikkerhedsreglerne, da det kan få alvorlige konsekvenser, hvis der går ild i teltene.

Nødvendige, gode-at-have og bare-fordi-jeg-kan elementer som skal bygge op.

Spejderne skal lære, at de ikke kan nå at opbygge alt (med mindre det er det eneste som de laver imens de er på sommerlejr) og at det der for er vigtigt at prioritere hvilke elementer som de skal starte med at opbygge, få at få et sted at sove, og et bål til at kunne lave varm mad over.

Lad spejderne snakke om, i hvilken rækkefølge som de skal opbygge de forskellige elementer. Skriv de forskellige elementer op på nogle kort (evt. som et billede kort). Lad spejderne ligge kortene op i den rækkefølge som de vil opbygge dem i.

Nødvendige ting som altid bør være på en lejrplads:

- Køkkenbord.
- Spisebord.
- Huggeplads.
- Bålplads.
- Spildevandshul.
- Område til telt/telte.
- Affaldsstativ.

Ting som er gode at have:

- Overdækning til køkken- og spisebord.
- Opvaskebord.
- Indhegning omkring lejrpladsen
- Gammelmandsild.
- Rygsæk og sko holder.
- Brændeskjul.

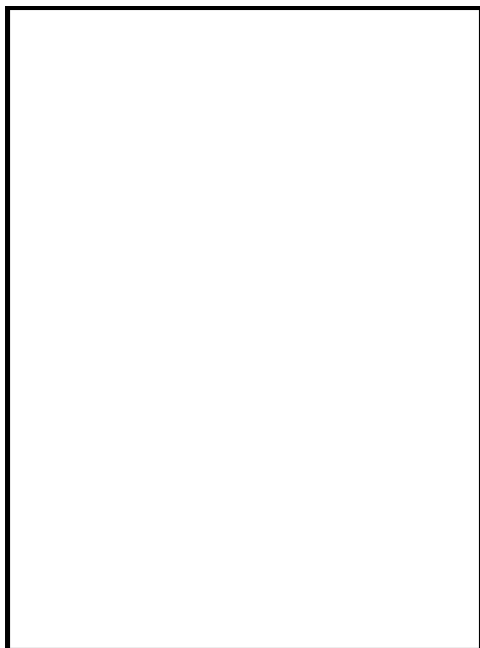
Prale ting (bare fordi dine spejder kan):

- Indgangsportal/tårn.
- Raftesofaer til bålet.
- Hængekøjer tårn.
- Lejrplads i flere etager.
- Overdækket bålplads.
- Vaskeplads.

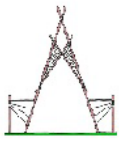
Lad spejderne selv finde på andre praleting, som de gerne vil bygge op. 😊

Lad spejderne selv finde ud af hvad-som-er-nødvendig, hvad-som-er-godt-at-have og hvad-som-er fedt-at-have.

Have nogle "tomme" kort klar, så spejderne selv kan skrive ting på som de syntes er en del af en "sej" lejrplads.

Lav en "plakat", hvor spejderne kan sætte kortene op på.

<u>Nødvendige ting</u>	<u>Gode at have</u>	<u>Prase</u>
<i>Aggrementer</i>	<i>Forsvarstøj</i>	<i>Indgangspunktet</i>
		<i>Forsvarstøj</i>

Lad spejderne lave opgaven i patruljer, brug lidt tid på at se på hvordan de forskellige patruljer har valgt at placere de forskellige ting. Lad patruljerne snakke sammen om hvorfor, de har valgt at placere en ting, under det ene område frem for de andre.

Hvad skal spejderne så bygge?

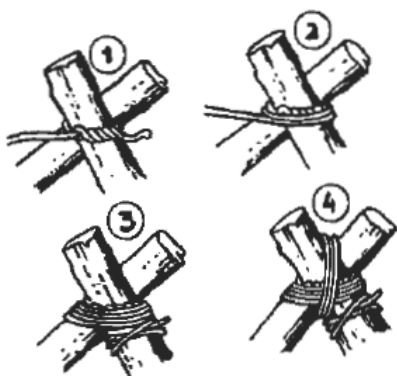
Det kommer helt an på hvad jeres plan i sommerlejren er. Ønsker I som ledere at spejderne er taget på sommerlejr for at bygge amok, eller har I planer om at spejderne skal have tid til at lave andre ting end at bygge med rafter og snor?

Jo flere andre ting som spejderne skal lave (aktiviteter, hike m.m) imens I er på lejr, jo færre ting bør spejderne bruge tid på at bygge. Spejderne skal dog altid bruge tid på at få opbygge de mest nødvendige ting.

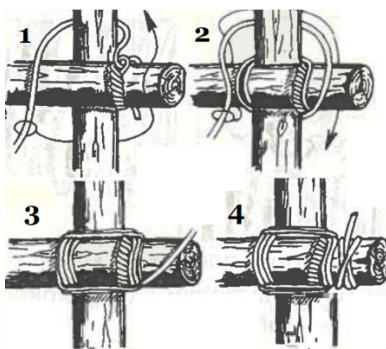
Hvordan lære spejderne at bygge alle disse ting?

Du skal lære dine spejder hvordan de binder to rafter sammen, enten ved hjælp af:

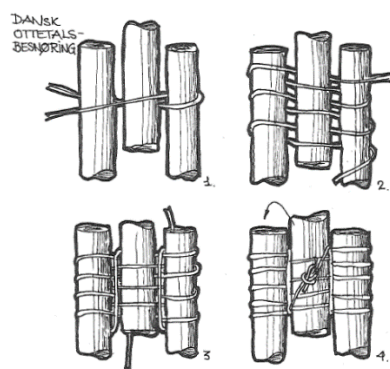
Krydsbesnøring.

Vinkelbesnøring.

8 tals besnøring

Hvis dine spejder kender disse 3 besnøringsstyper, så kan de opbygge det meste. Du mangler "bare" at lære dem hvordan binder et tømmerstik og et dobbelthalvstik, så er dine spejder godt kørende.

Inden man bygger:

Du kan godt lade spejderne gå bygge amok, men hvis de ikke kender til reglerne om minimum afstanden fra kanten af bålpladsen og hen til det nærmeste telt, så kan dine spejder risikere at skulle bygge de samme ting op flere gange.

Prøv at lade dine spejder svare på:

Inden man bygger:

Du kan godt gå ud og begynde at bygge uden en plan...altså hvor svært kan det være 😊,

Men ved du hvor langt der minimum skal være fra en bålplads og hen til et telt?

Hvor mange telte må du slå op sammen, i en klynge?

Hvor langt der skal være mellem to klynger?

Hvilke ting som er mest praktiske at placere tæt på hinanden på en lejreplads?

Lad spejderne diskutere, hvad svaret på de forskellige spørgsmål er.

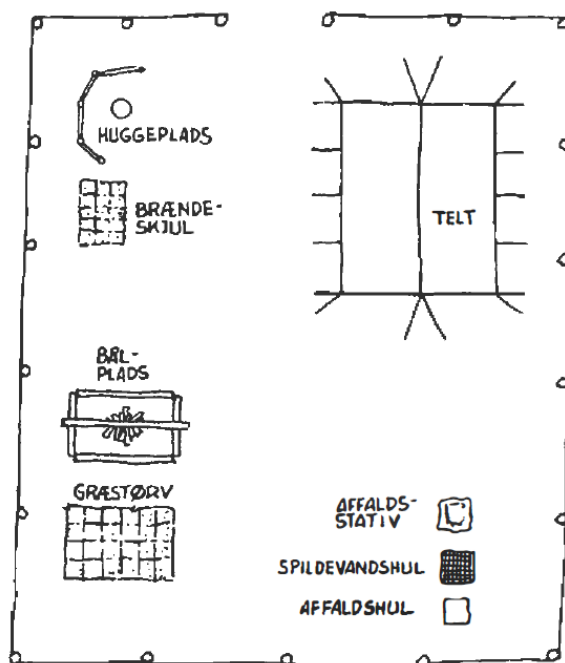
Du skal som spejderleder tage en beslutning sammen med dine medledere om hvor meget tid og energi som dine spejder skal bruge på at opbygge deres lejreplads. Hvis I har planlagt at jeres spejder skal prøve andre aktiviteter (f.eks. hvis I er på sommerlejr på et spejdercenter) eller hvis I har planlagt at spejderne skal på hike, så er I nød til at sætte rammerne for spejdernes byggeri efter de andre planer. Selvom at spejderne syntes at det er "fedt" at bygge med rafter, så kan de godt gå døde i det, hvis det er det eneste som de skal lave i en hel uge.

Husk at det skal være sjovt for spejderne, og for dig at være på sommerlejr

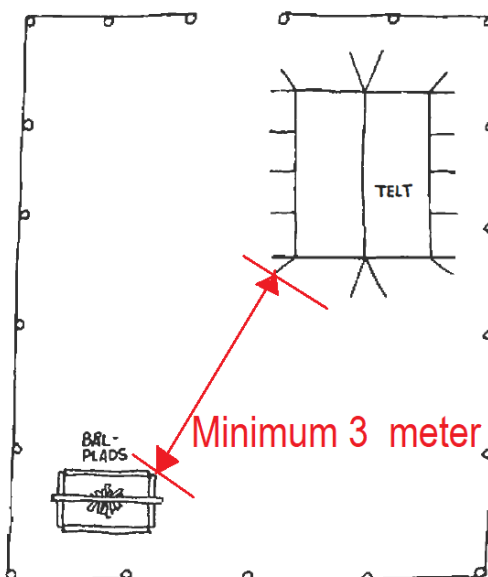
Det kan godt være at spejderne har en plan for opbygningen af deres lejreplads, men det er vigtigt at du som ledere sikre at det er de nødvendige ting som bliver opbygget først – hvis nu dine spejder går død i deres byggeprojekter, så er det bedre at mangle en indgangsportal end en bålplads.

Lad spejderne prøve at tegne deres lejreplads på et stykke papir. Start med at give dem frie hænder. Bed spejderne om at præsentere deres plan for lejrepladsen for hinanden i patruljen.

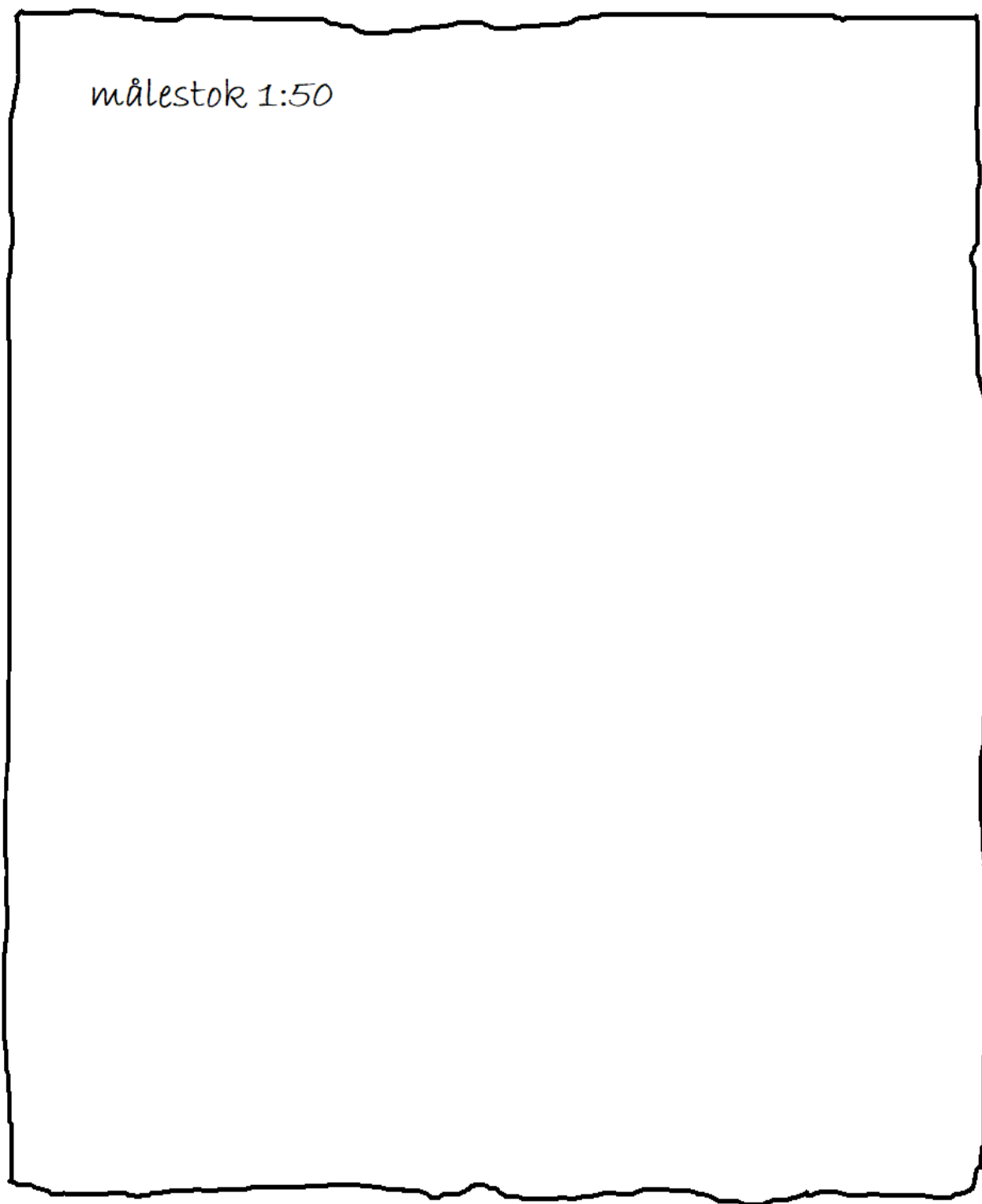
Lav, sammen med spejderne, en liste over de ting som de har tegnet. Snak med spejderne om hvad som er vigtigt at have med nog man skal planlægge sig lejreplads.

Snak med spejderne om sikkerhedsanstande, samt om hvilke ting som kan/må ligge i nærheden af hinanden. Det er normalt ikke en god ide at placere et spildevandshul lige midt i lejrepladsen, da der vil være en større risiko for at der er nogle som falder ned i hullet og der er en risiko for lugtgener.

Når spejderne har prøvet at lave en tegning ovre hvordan de godt kunne tænke sig at lejrepladsen skal se ud, så bed dem om at tegne planen i det rigtige størrelsesforhold ("målestok forhold"), f.eks. 1 til 50.

Altså at 1 cm på tegningen svarer til $\frac{1}{2}$ meter i virkeligheden. Giv spejderne et A3 papir, så der er godt med plads til at de kan tegne.

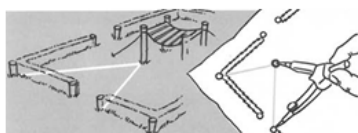
Mål på tegningen til mål på lejrpladsen:

I spejdernes hæfte er der vis 3 forskellige måde, hvorpå spejderne kan overfører de forskellige tings placering fra deres tegning til virkeligheden eller til et modellandskab.

Hvis spejderne skal kunne bruge disse forskellige metoder, er du nød til at vise de hvordan de skal gøre det i virkeligheden (brug evt. raket metoden). Spejderne øve sig i at overføre punkter fra virkeligheden til en tegning og fra en tegning til virkeligheden.

Start med at vise dem hvordan man måler op ved hjælp af afstande (målebånd). Når dine spejder har forstået metoden (og har prøvet at gøre det selv et par gange) så kan du lære dem at bruge et kompas til at måle op.

Placering af elementer ved hjælp af længder

Spejderlex. Kort og kompas, side 174.

Du kan måle hjørnepunkterne på de forskellig ting på din tegning med en passer eller en lineal, og omregne afstanden fra cm til meter. Du kan nu ved hjælp af et målebånd, eller en snor, finde ud af hvor de forskellige ting skal stå ude på lejrepladsen.

Start i det ene hjørne af tegningen/ lejrepladsen og placere tingene ud fra dette hjørne. Det er nemmere og hurtigere at bruge tid på at måle op, end at skulle bygge op, og rive ned, for så at bygge op igen.

Tag et målebånd med til et spejdermøde og lad spejderne lave en tegning over spejdergrunden (hytten, flagstangen, bålpladsen osv.) Bed dem om at placere et telt på jeres grund ud fra en plan (tegning) som du har lavet. Have en passer eller alm. skolelignel med så spejderne kan måle afstanden på deres tegning.

Placering af elementer ved hjælp af et kompas og forskellige længder:

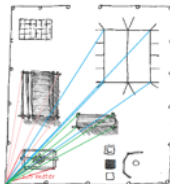
Vælg et startpunkt f.eks. et bestemt hjørne af din tegning.

Spejderlex, Kort og kompas, side 174

Bestem retning og længde af elementet på din tegning. Mål retningen og afstanden ud ved hjælp af et kompas og målebånd.

Hvis du er smart så har du tegnet retninger og længder ind på den tegning, så går det meget hurtigere med at måle op hvor de forskellige ting skal stå på lejrepladsen

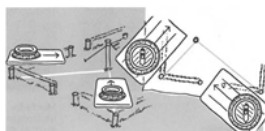

100 meter - 45 grader
15,5 meter - 45 grader
12,5 meter - 45 grader
10 meter - 45 grader
Køkkenbord: 7 meter - 45 grader
Køkkenbord: 6,5 meter - 45 grader
3 meter - 45 grader
Køkkenbord: 6,5 meter - 45 grader
XX

Har dine spejder lært at bruge et kompas, så kan de også placere hvor de forskellige ting skal stå på lejrepladsen. Udvalg et hjørne og opmål alt fra dette hjørne. Brug kompasset til at finde retningen og målebåndet til at finde ud af hvor langt væk fra hjørnet punktet skal stå.

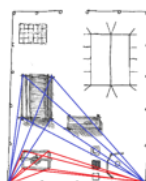
Placering af elementer ved hjælp af kompas:

Tegn nord & syd linjer (meridianer) på din tegning. Udvalg to hjørner som du måler alt ud fra.

Spejderlex, Kort og kompas, side 174

Opmål placeringen af dine elementer ved at tage retningerne fra din tegning, og brug dem til at måle op på din lejreplads. Der hvor stregerne krydser hinanden er stedet hvor dine ting skal stå på lejrepladsen.

Har dine spejder erfaring med at bruge kompasser, så vil de ikke alt for store problemer med at anvende denne metode til at fastlægge hvor de forskellige ting skal stå.

Brug helst de samme to hjørner til at måle ud til hvor de forskellige ting skal stå.

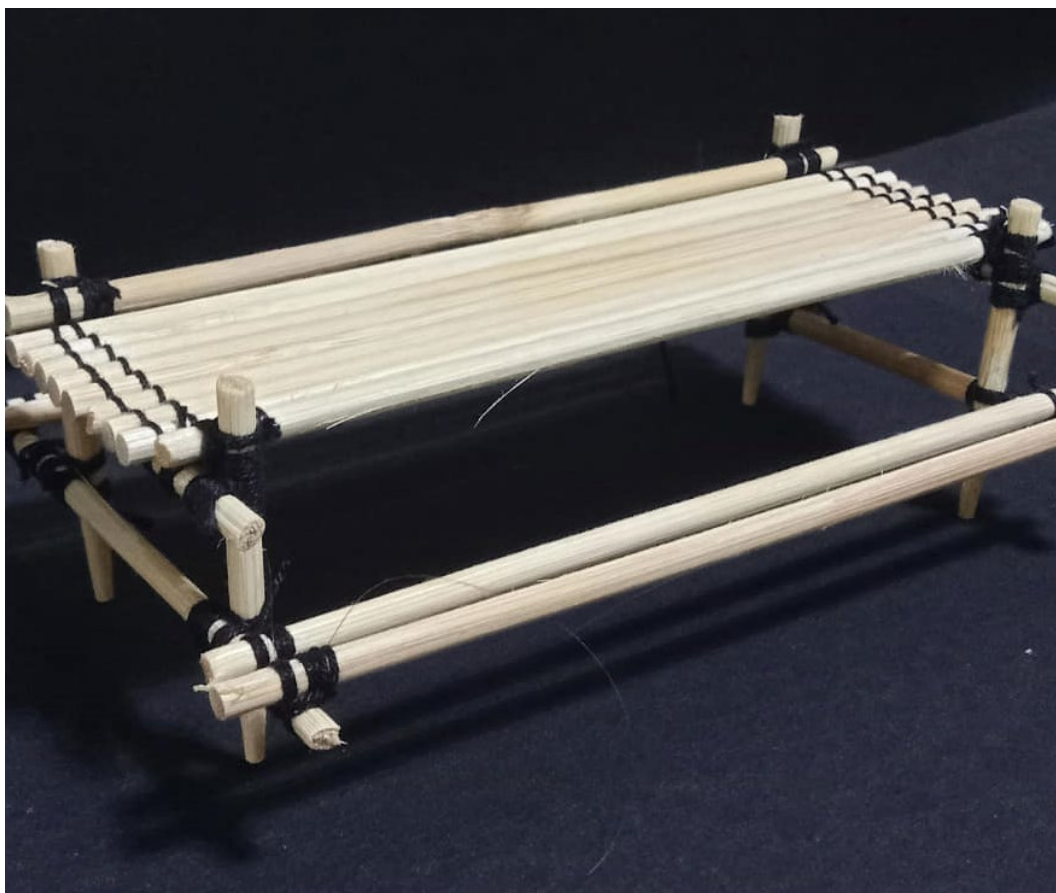
Lejrepladsmodellen:

Når dine spejder har prøvet at tegne hvordan de gerne vil have at deres lejreplads skal se ud, så kan det være en fordel at de får en opgave med at skulle lave en model (modellandskab) af hvordan deres pærfekte patruljelejreplads skal se ud.

Hvis du vælger at spejderne skal lave en 3D model af deres patruljelejreplads, så skal du gå hele vejen. Modeltogsbutiker har alle de "fede" ting som kan give modellerne et ekstra pift.

Lad spejderne bygge de forskellige elementer/ting til lejrepladsen.

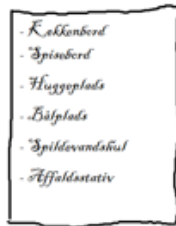

Husk at de forskellige elementer skal laves i den samme målestok som modelandskabet og resten af de ting som spejderne laver.

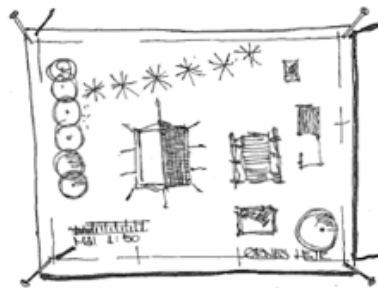
Meget kort er de 3 opgaver som spejderne skal lave:

Opgave: lejrindretning.

- Lav en liste over de ting som I vil bygge.

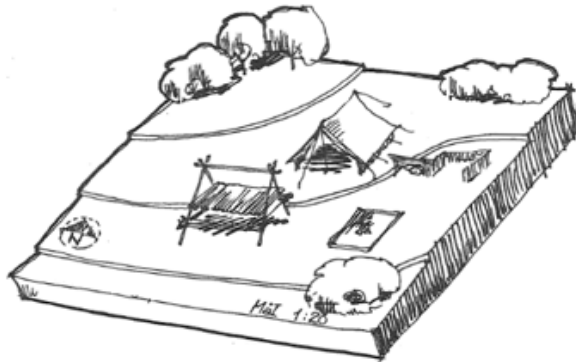

- Tegn en plan over indretningen af en patruljelejr.

Husk målestoksforhold.

- Lav en model af en patruljelejrplads.

Du skal regne med at dine spejder kan bruge rigtig meget tid på at løse de 3 opgave, og at de nok bliver nødvendigt at give dem et afbræk for opgaverne, både under de forskellige møder (lave en leg hvor de kan brænde noget energi af) men også ved at du laver nogle møder som handler om noget andet, så dine spejder ikke får 5, 6, 7 eller 8 måder med at bygge på modellen. Modellandskabet er en opgave som egner sig fint til at indgå i patruljetid (altså den tid på hvert møde hvor spejderne i patruljen får lov til at være sig selv i patruljen).

Lad modellandskabet være noget, som dine spejder bygge på i løbet af hele spejderåret.

Elementer i lejreetablering:

Dette afsnit forsøger at beskrive de forskellige elementer (ting) som bør eller skal opbygge på en lejrplads.

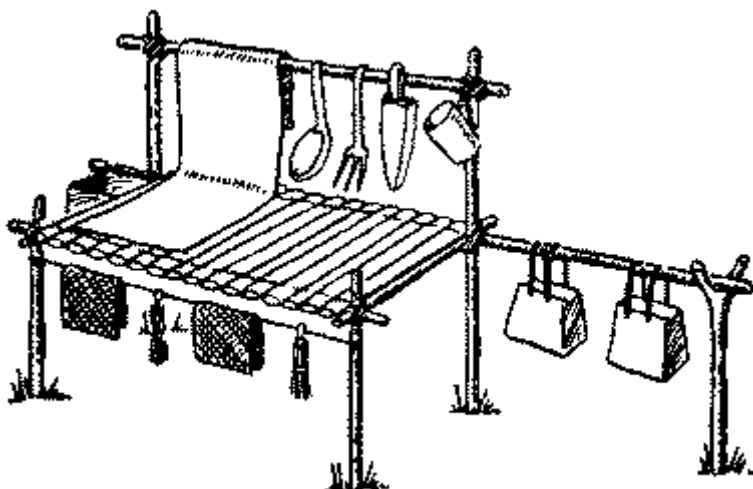
Som nævnt tidligere, er det vigtigste at foretage en forventningsafstemning imellem lederne og imellem spejderne. Dette er især vigtigt, hvis I er flere grene af sted på samme tid, og som skal dele de samme ting f.eks. bålplads, køkkenbord, spisebord osv.

Lav en tydelig plan som fordeler opgaverne ud i de forskellige grene, samt hvilke ting (elementer) som skal opføres først.

Have en snak med spejderne om hvilke forventninger de har til deres sommerlejr. Vil de bygge på lejrpladsen fra morgen til aften, eller vil de heller deltage i aktiviteter og være på hike?

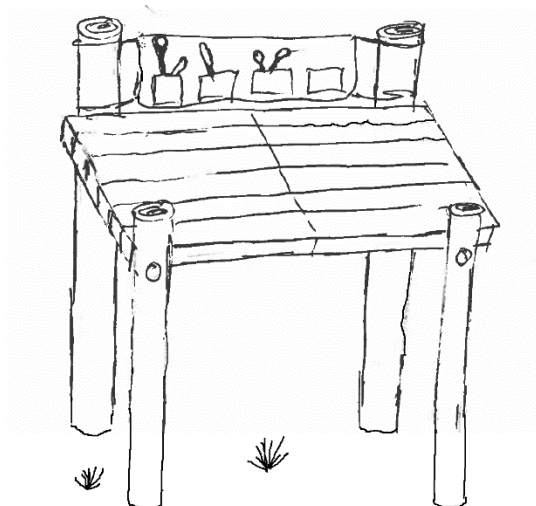
Om køkkenbordet.

Et køkkenbord er stedet hvor maden klargøres inden den skal tilberedes over bålet. Der findes mange forskellige måder at opbygge et køkkenbord på. Det vigtigste er, at du skal huske på at alle i patruljen kan bruge bordpladen til at ordne maden inden den skal på bålet. Så hvis I har en meget forskellige højde i patruljen, så kan det være en fordel at lave et køkkenbord i to højder, så alle kan stå ved bordet om arbejde. Det er en fordel hvis bordet har en plan overflade, så kød og grønsager ikke ruller ned på jorden. Det er også en god ide hvis man laver hyller eller kroge som man kan have udstyr, skåle eller gryder lige ved hånden.

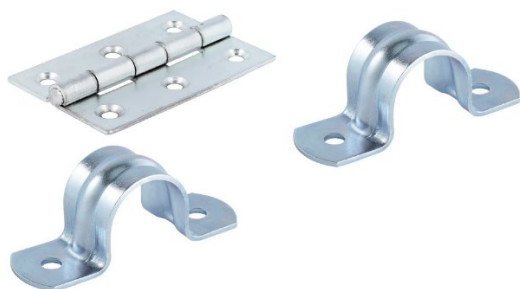
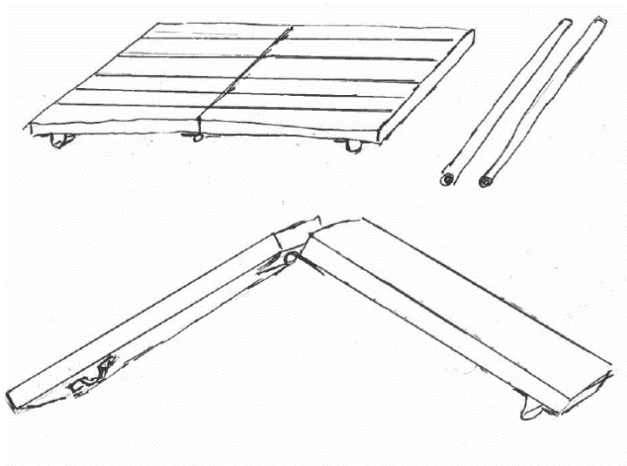
I min gamle tropspatrulje havde vi lavet en foldbar køkkenbordsplade, som nemt kunne monteres i mellem 4 nedgravet rafter. Brædderne som bordpladen var

laver lakeret, så de var nemme at rengøre og ikke tog skade at være ude når det regnet.

Køkkenbordet var hurtigt og "nemt" at opføre da vi (spejderne) bare skulle grave og bore 4 huller i. Skubbe to rør igennem hullerne, imens vi satte de enkelte brædder på røret.

Bordpladen består af en række brædder, hvor der på undersiden er monteret 2 rørbøjler og et hængslet pr. bræt.

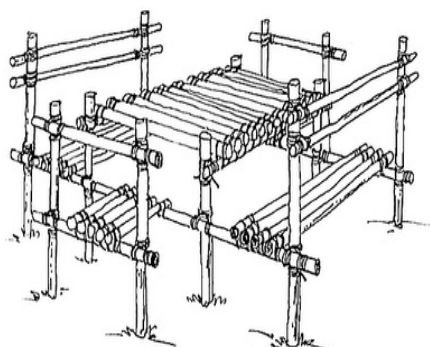
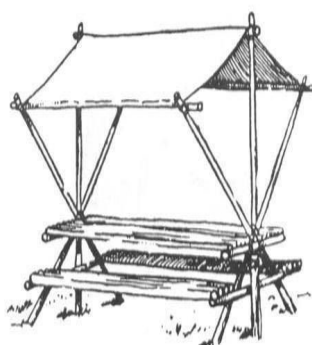
Størrelsen af røret og rørbøjlerne skal passe sammen med det træbor som I har i gruppen (patruljekassen).

Når først rafterne er blevet gravet ned og hullerne er blevet boret, så taget det kun få minutter at samle bordet. I min patrulje lod vi de to bagerste rafter være ca $\frac{1}{2}$ meter højer end de to forste, da man kunne bruge dem til at hænge køkkeneudstyret. (stof med lommer som kunne hænge i mellem de to rafter).

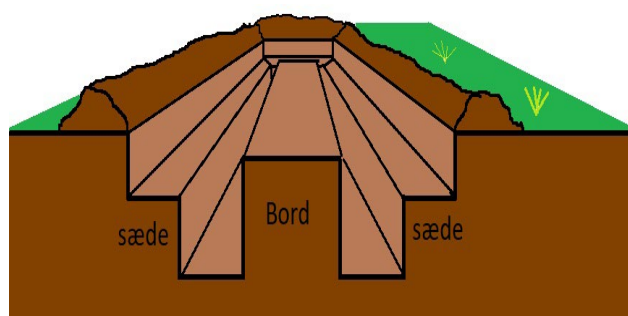
Køkkenbordspladen var lavet så alt kunne være i en sporttaske.

Om spisebord.

Spisebordet er det sted hvor spejderne i patrulje skal sidde i fred og ro og spise. Der findes mange måder at lave et spisebord på, og det er kun fantasien som sætter grænserne. Det vigtigste ved et spisebord er at spejderne skal kunne sidde ordentligt ned og spise sin mad, uden at hælde den på jorden eller ud over spejderne selv. Skal dine spejder kunne sidde i tørvejr og spise selv om det regner, eller skal de kunne sidde, og spise, i 3 meters højde?

Eller hvad med et jordspisebord?

Det er vigtigt at du, som ledere, sikre at spisebordet får en højde så alle i patruljen, grenen eller gruppen kan sidde ordentligt og spise. Det hjælper ikke hvis de mindste ikke kan nå op til bordet, og sidder med næsen nede i maden, fordi afstanden mellem sædet og bordpladsen er for stor.

Den store udfordring når man bygger i rafter, er at hvis man benytter rafter til selve bordpladen så bliver den meget ujævn, og der er en stor risiko for at spejderne spilder deres mad eller indholdet i deres mug.

Der er flere og flere grupper som tager plader eller planker med som de kan benytte som bordplade i stedet for rafterne.

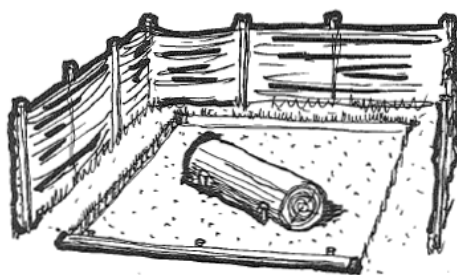
Tal om hvad I vil i gruppen, om hvilket signal som I gerne vil sende til omverden, er I til gammeldags spejderarbejde, glamping eller nået der imellem?

Om huggeplads.

En huggeplads er et indrammet område, som kun bruges til at hugge eller kløvebrænde. Der er dog nogle spejdergrupper som også bruger området som snitteområde, da man slipper for at skulle samle spåner op på hele lejrpladsen, når man skal nedbryde lejren. En huggeplads laves for at sikre, at der kun hugges et sted på lejrpladsen. Den indhegnes for at spåner ikke skal flyve over hele lejrpladsen og for at skabe afstand mellem den, der hugger med øksen og de andre. Den vigtigste del af en huggeplads er en god huggeblok, så en plan og som ikke vælter når man bruger den. En huggeplads bliver normalt placeret i et hjørne af lejrpladsen og tæt på bål stedet, så man ikke behøver at gå så langt, hvis man lige har brug for at kunne kløve en pind til at kunne tænde op i bålet. Der er nogle spejdergrupper som placerer brændeskjulet inden for indhegningen af huggepladsen. Det er vigtigt at huggepladsen er stor nok til at der er plads nok til at kunne kløve brænde på en god og sikker måde.

Du skal som spejderleder bed spejderne om at tænke over:

- Hvordan får vi huggeblokken til at stå stabilt?
- Hvad er en god højde?
- Hvordan afskærmer vi huggepladsen, så de andre spejder ikke får en økse eller et stykke brænde i hoved?
- Hvor skal den placeres på lejrpladsen så den fylder mindst?

Om bålplads:

Bålpladsen er en vigtig del af en lejrplads. Det er bålpladsen som sikrer at spejderne kan lave mad over bål på en sikker og forsvarlig måde. En bålplads til madlavning er normalt ikke alt for bred, da det så bliver svært at nå ind til gryderne uden at skulle stå i bålpladsen. En typisk bålplads er 1,5 meter i bredden og 2 meter i længden. Skal der være flere patruljer om at dele en bålplads, så gør I bare bålpladsen længere.

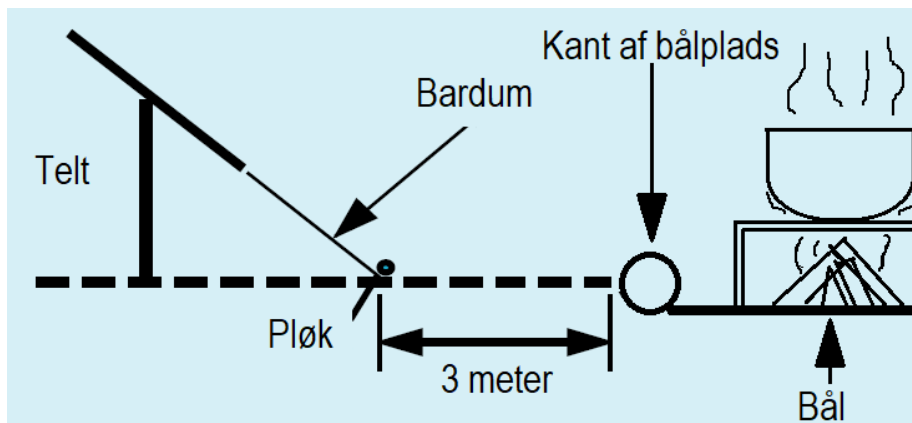
Husk at de græstørv som spejderne graver op, skal bruges igen, når bålpladsen nedlægges igen. Så dem skal spejderne passe på.

Lav en kant langs hele bålpladsen så I ikke træder græskanten ned.

Det er vigtigt at I overholder afstandskravene når I vælger placeringen af bålpladsen – huske at der skal være minimum 3 meter fra kanten af bålpladsen og hen til den nærmeste ting på lejrpladsen

De græstørv som er blevet gravet op fra bålpladsen, skal vandes hvis det er en varm og tørt sommer. De skal hegnes ind, så spejderne ikke kommer til at træde på dem.

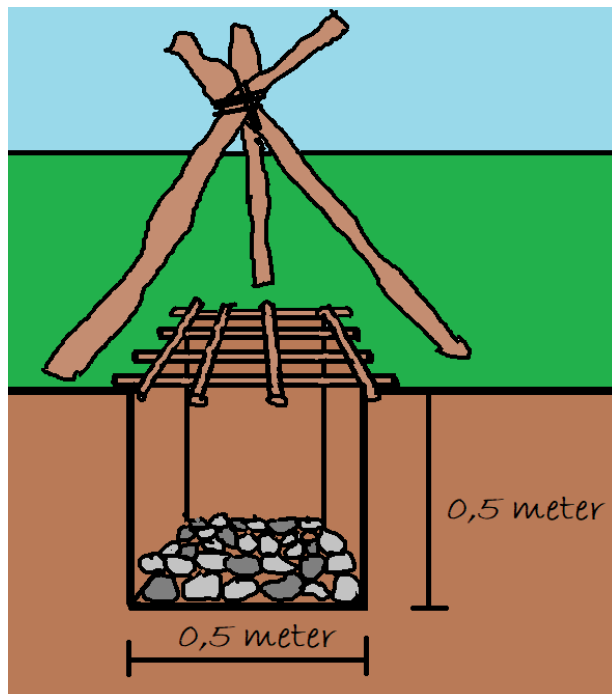
Når spejderne skal fjerne deres bålplads igen så skal tørvene stikke en par centimeter op over resten af græsset, da jorden i bålpladsen vil synke lidt sammen, når jorden sætter sig igen.

Sørg for at spejderne er omhyggelige med at grave tørvene op, og placere dem (midlertidigt) så de kan komme ned på det samme sted hvor de kom fra.

Sig f.eks. til spejderne at det kan være, at når de næste gang skal sove i telt, så kan at teltet skal være på et sted hvor der tidligere har været en bålplads, og at de selv gerne vil ligge jævnt og kunne sove.

Om spildevandshul:

Et spildevandshul skal minimum være ½ meter dybt, ½ meter i bredden og ½ meter i længden. Hullet skal være dybere og større hvis det er ler jord som spejderne graver i, da vandet ikke så let kan sive væk fra hullet.

Det er altid en god ide at placere spildevandshullet (også kendt som fedtfælden) i kanten/hjørnet af lejrpladsen, men stadigvæk i nærheden af køkkenet bordet.

Spildevandshullet skal være markeret med en trekants-buk, så spejderne ikke ved et uheld falder i hullet. I bunden af spildevandshullet skal der helst være placeret en masse knytnæve store sten, de er med til at sikre at hullet ikke falder sammen når spejderne hælder vand ned i hullet. Oven på hullet placeres en rist lavet af grene og et net/filter lavet af græs eller stof, som skal fjerne alle som ikke er vand (madrester med mere).

Man laver et nyt net/filter hver dag så det ikke kommer til at lugte, det brugte net/filter brændes af eller smides ud sammen med affaldet.

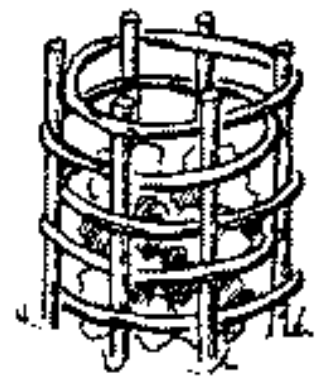
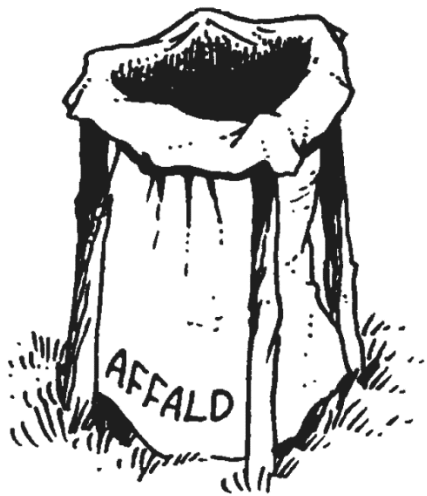
Om affaldsstativ:

Når spejderne er på lejre tur laver de en masse affald, noget er fra den mad som spejderne er med til at lave over bål og andet er fra slik, is og sodavand m.m.

Vi kan ikke bare lade affaldet ligge opfyldt på lejrpladsen, så vi er nød til at bygge et stativ til at kunne opbevare affaldet. I gamle dage brændte man det af og gravet resterne ned.

!!!!Det må man ikke længere!!!!

I dag skal affaldet sorteres, så det meste kan genbruges.

Dine spejder skal lave en holder til den/de skraldeposer som de skal sortere affaldet i.

På nogle spejdercentre få man udleveret affaldsspande, som spejderne så kan sortere affaldet i.

Om område til telt/telte:

Den del af lejrpladsen, hvor spejderne skal placere jeres telt, skal være få fladt som muligt, og uden alt for mange knolde eller græstuer – de er ubehagelige at ligge på. Placere ikke teltet på en ”bakketop” eller i et ”hul”. Vinden er kraftigere på toppen af en bakke, og hvis det skulle regne, så samler alt vandet sig i bunden af hullet.

Spejdernes lejre 2017

Hælder grunden til den ene side, så kan det være en fordel at teltet er placeret således at spejderne sover i samme retning som grunden hælder i, ellers ender alle spejderne i en stor bunke i den ene ende af teltet.

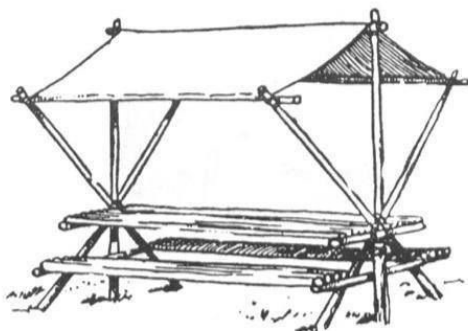
HUSK

At der skal være minimum 3 meter hen til kanten af bålpladsen fra teltet
(bardunerne)

Om overdækning til køkken- og spisebord:

Er der udsigt til at der kommer regn eller hedebløge imens spejderne er på lejre, så kan det være en stor fordel at spejderne laver en overdækning til køkken- og spisebord. spejderne vil kunne arbejde og spise i læ for regnen og i skygge solen.

Det kan hurtigt blive surt at skulle lave mad og spise den hvis regnen bare vælter ned...især når det er den 4 dag i træk hvor regnen bare har væltet ned.

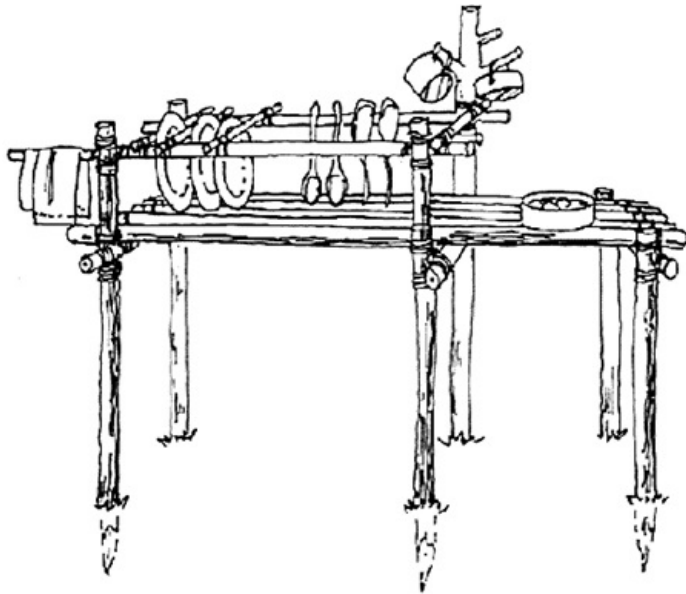

Tænk over hvordan spejderne kan et tag på bordet inden spejderne går i gang med at bygge det.

Lad spejderne arbejde med at bygge modeller med og uden tag. Husk at det altid er en god ide at spejderne øver sig med at bygge et køkken- og spisebord på spejdermøderne inden de skal på lejre.

Om opvaskebord:

Det kan være en fordel at lave et bord til at klare opvasken på, så det bord hvor spejderne spiser eller laver mad på ikke bliver smurt ind i sæbe eller skidt.

Normalt vasker man kun gryderne indvendig, da de jo er smurt ind i brunsæbe på ydersiden, men for at kunne vaske dem op, så er de nød til at stå et sted. Ved at lave et opvaskebord, så slipper man for at der kommer snavs og brunsæbe på de bordplader hvor spejderne skal tilberede maden og spise den.

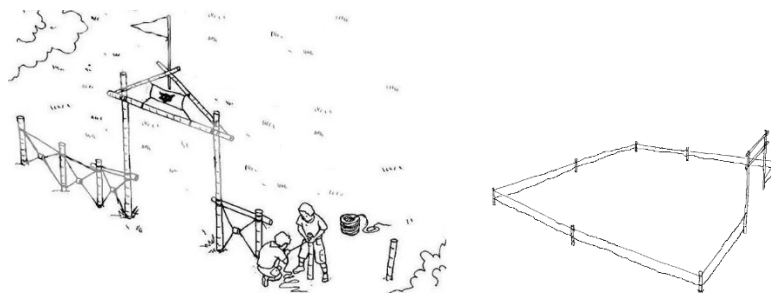
Her kan det også være en fordel at bordpladen er så plan som mulig, så opvaskebaljen ikke vælter.

Spejderne kan lave opvaske bordet med tørrestativ til bestik og viskestykker.

Om indhegning omkring lejrpladsen:

En indhegning omkring lejrpladsen er dejlig at have, da den sætter nogle rammer for patruljens arbejde, om man undgå at folk og fæ går på tværs af lejrpladsen. Den er ikke livsnødvendig har opføre, men det kræver ikke så meget arbejde at lave en primitiv indhegning, bare nogle rafter banket ned i jorden og noget sisansnor imellem rafterne.

Hvis dine spejder har overskud til at bygge mere, så kan de tænke over hvordan de på en "fed" måde kan hegne deres lejrplads ind.

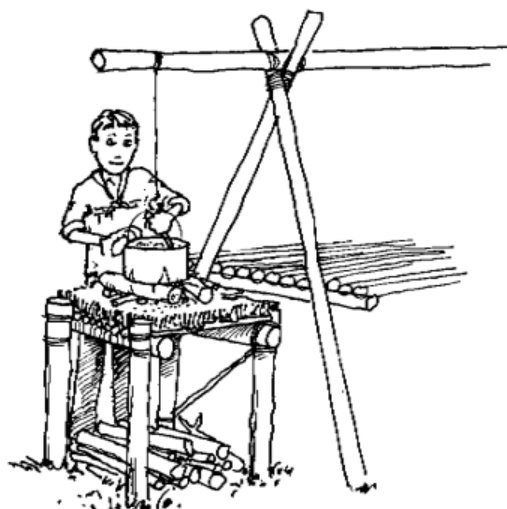
Har I, i gruppen eller patruljen et logo eller symbol som I kan lade være en del af indhegningen, så alle kan se hvem som bor på lejrepladsen?

Om gammelmandsild:

Gammelsmandsild, er en bålplads til madlavning som er blevet hævet op fra jorden, så du slipper for at bøje ryggen, når du skal hjælpe dine spejder med at lave mad. Hvis du har prøvet at være på lejre i en længere periode så vil du sætte pris på at få en god arbejdshøjde på dit madlavningsbål.

Det er vigtigt at spejderne laver stativet som skal bære bålpladsen solidt og stabilt så den ikke vælter eller falder sammen.

Oven på stativet skal ligge spejderne et lag med græstørn, med jordsiden opad, og et lag med løs jord.

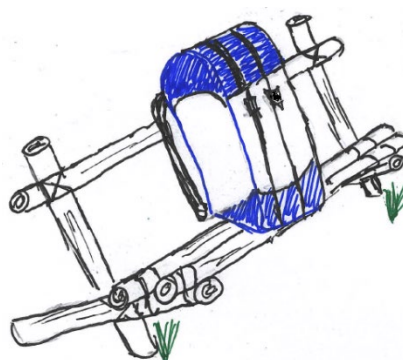
Der er spejdergrupper som tager en stålplade med som de kan lave bålet over på (til at holde på den løse jord).

Snak med de andre ledere i gruppen om I er til Gammelsmandsild eller til traditionelt bålplads.

Om rygsæk og sko holder:

Hvis der er udsigt til meget regn, så kan det være en god ide at spejdernes tasker og sko, kommer lidt op fra jorden. Et stativ til tasker og sko kan derfor være en praktisk ting som spejderne kan bygge.

Et stativ kan også hjælpe spejderne med at holde orden i teltet.

Om brændeskjul:

Et brændeskjul holder brændet tørt i regnvejr.

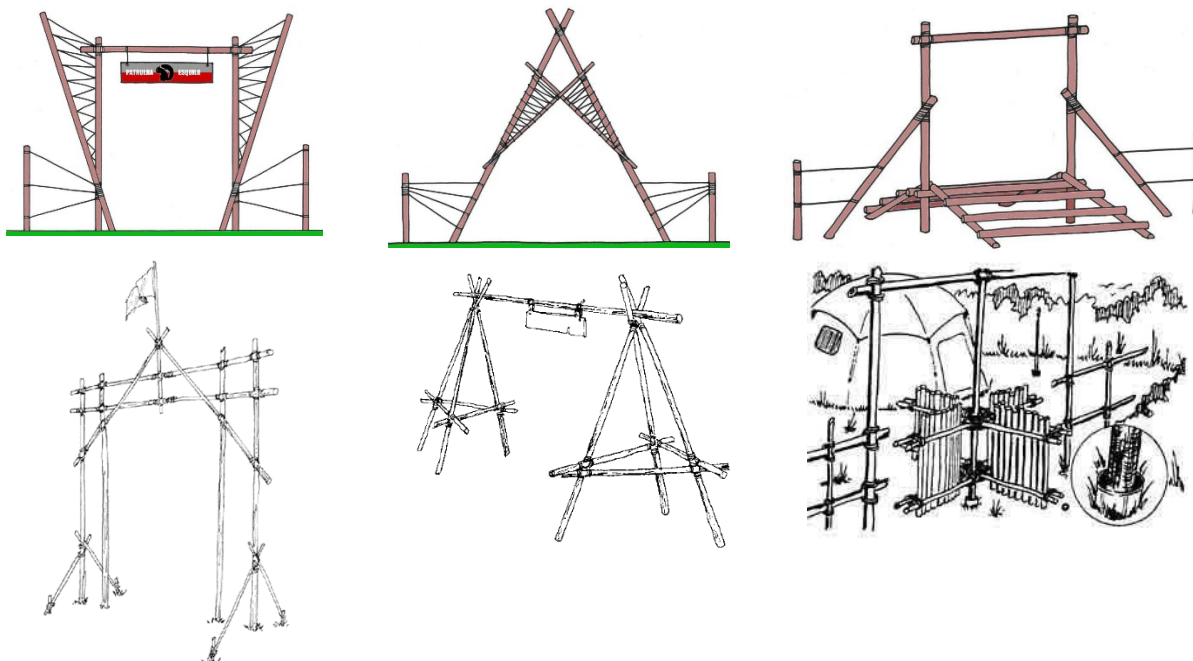
Spejderne kan lave taget på brændeskjulet af mange forskellige materialer, granris, græstørv, regnslag, teltunderlag osv. Hvis spejderne, i grenen har tid til at sy deres eget "tag" til at hold brændet tørt, så er det måde at vise andre hvilken patrulje/gruppe som har lejreplads her.

Min egen patrulje lavet et "tag" i forbindelse med Landspatruljeturnering. Den blev efter følgende brugt i mange år på sommerlejren til at holde brændet tørt.

Om indgangsportal/tårn:

Der er virkelig mange forskellige måder at lave en indgangsportal på. I nogle grupper bygger spejderne en særlig indgangsportal for at vise andre spejder, at det er her gruppen bor.

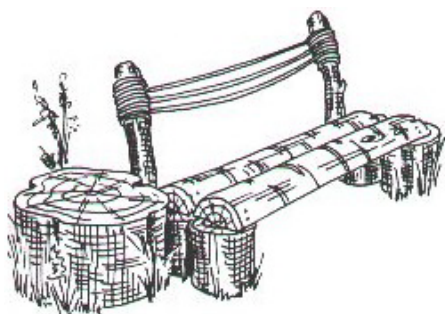
Det som du skal tænke over det hvilke ambitionsniveau som dine spejder har. Skal det bare være en simpel indgangsportal eller skal det være en som spejderne bruger dage på at gøre færdig.

Brug et vintermøde, eller to, på at lave et flot navneskilt på patruljen/gruppen, som så kan indgå spejdernes indgangsportal når de er på sommerlejr.

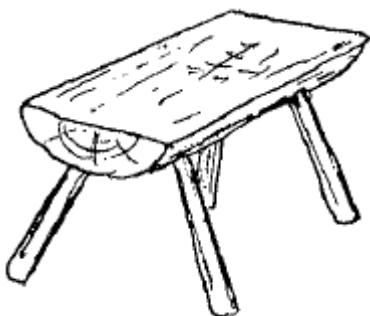
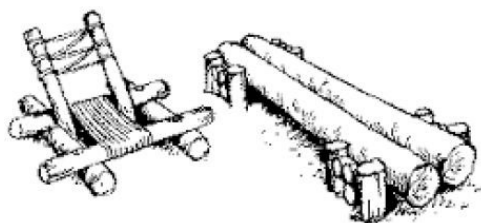

Om raftesofaer til bålet:

Skal Du og spejderne sidde på jorden rundt om bålet, eller skal I slænge jer på spejdernes hjemmebygge raftesofaer. Det er op til jer.

Spejderne kan også bruge tiden på at lave stole og skamler.

Om overdækket bålplads:

En overdækket bålplads kan være en stor fordel hvis der er udsigter til at det kommer til at regne meget imens du er på sommerlejr. Det er meget nemmer at tænde et bål, når det ikke vælter ned med vand i bålpladsen. Det er også sjover at lave mad eller vaske op når man ikke står og bliver gennemblødt.

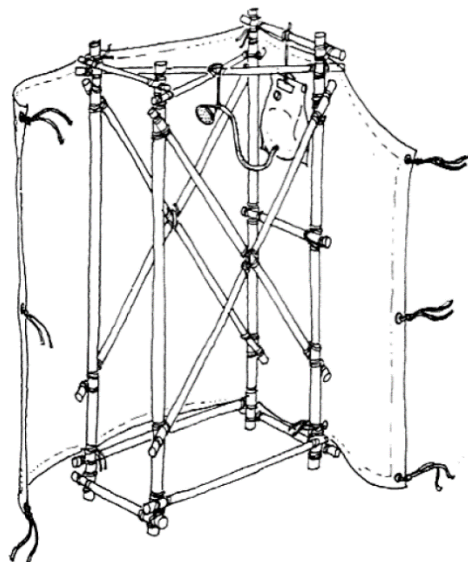

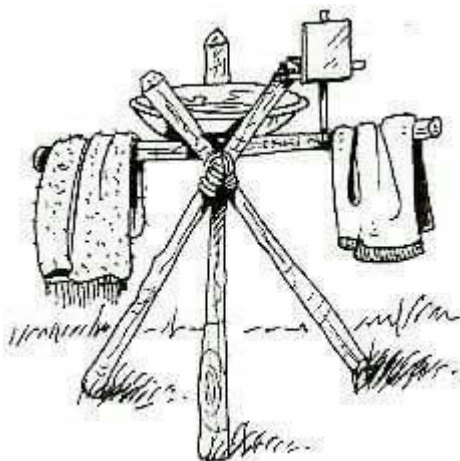
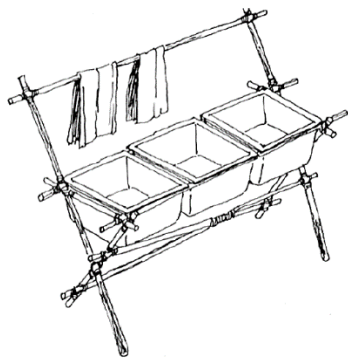
Husk at luften over et bål bliver meget varm, og at der skal være rigtigt afstand fra toppen af bålet (flammerne) og op til hvor jeres presning kommer til at blive placeret.

En gammel teltbund (kit kat) som ikke længere er god nok som teltbund kan tåle mere end en billig presning (og genbrug er også mere miljøvenlig).

Om vaskeplads:

En hel uge uden at have været i bad, er ikke nogle god ide. Bliver dine spejder ikke vasket, stinker de, og det er ikke nødvendig et problem imens de er på lejrepladsen, men skal de ud i verden (f.eks. på museum), så kan de ikke stinke som en svinesti. Det kan derfor være en god ide at lave en vaskeplads, eller et brusebad.

Der er nogle spejdercentre, spejderhytter og spejdergrunde hvor der er varme brusebade, men spejderne kan også opleve at der ikke er brusebade til rådighed, og så må de jo bygge dem selv.

Snak med spejder om det "bare" skal være et vaskefad, eller den forkromet løsning med sauna og varmt brusebad.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Spejderløftet

Jeg lover at holde spejderloven

Spejderloven

Den, der er med i spejdernes fællesskab,
gør sit bedste for:

- at finde sin egen tro og have respekt for andres
  - at værne om naturen
  - at være en god kammerat
- at være hensynsfuld og hjælpe andre
  - at være til at stole på
  - at høre andres meninger og danne sin egen
- at tage medansvar i familie og samfund

Motto

Vær beredt